

ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวบังอร แอกทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**Parents' Need for Participation in Development of Child Development Centers,
Nakhon Ratchasima Province**

Miss Bang-on Aekthong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2009

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อและนามสกุล นางสาวบังอร แอกทอง
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. สถิตย์พงษ์ ลิ้มปิชฐีเยียร
2. อาจารย์ ดร. จำลอง นักฟ็อน

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2553

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

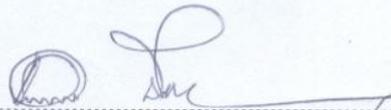
(อาจารย์ ดร. ประสิทธิ์ เจียวศรี)

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สถิตย์พงษ์ ลิ้มปิชฐีเยียร)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. จำลอง นักฟ็อน)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัย นางสาวบังอร แอกทอง รหัสนักศึกษา 2502300508 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(บริหารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. สฤณีพงษ์ ติมปิษฐ์
(2) อาจารย์ ดร. จำลอง นักพูน ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา (2) เปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองและสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ปีงบประมาณ 2553 จำนวน 385 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จากประชากรทั้งหมด จำนวน 27,472 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเที่ยง 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีแอลเอสดี

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการค้นหาปัญหา การดำเนินกิจกรรมและการประเมินผลมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับมาก ส่วนด้านการวางแผนมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง (2) เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ พบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) แต่เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือนและสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Thesis title: Parents' Need for Participation in Development of Child Development Centers, Nakhon Ratchasima Province

Researcher: Miss Bang-on Aekthong; **ID:** 2502300508;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Thesis advisors: (1) Dr. Saritpong Limpisathian, Associate Professor;
(2) Dr. Jumlong Nugforn; **Academic year:** 2009

Abstract

The purposes of this research were to (1) study the levels of parents' need for participation in development of child development centers in Nakhon Ratchasima province, and (2) compare the levels of parents' need for participation in development of child development centers in Nakhon Ratchasima province based on the basic data of parents and ownership of the centers.

The samples used in this study were 385 parents from total of 27,472 who sent their children into the child development centers in Nakhon Ratchasima province in the 2010 fiscal year. Multi-stage random sampling were used to select the samples. The research instrument was a questionnaire developed by the researcher. The alpha coefficient of questionnaire was 0.89. Finally, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and Fisher's Least-Significant Different (LSD) were calculated.

The findings showed that (1) the overall needs of parents to participate in development of child development centers in Nakhon Ratchasima province were high. When each aspects were considered; parents demonstrated needs to participate in problem analysis, operations as well as evaluation of the center at the high level, where planning was at the middle level; (2) parents who has different age, level of education, and occupation needed to participate in center development at significantly difference level ($p \leq 0.05$), but no significant difference was found among parents who has different monthly income and between the centers owned by municipality and sub-district administration organization.

Keywords: Participation, Child Development Centers, Local Organization

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เพราะความกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือและ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากรองศาสตราจารย์ ดร. สฤณีพงษ์ ลิ้มปุษุเฐียร และอาจารย์ ดร.จำลอง
นักฟ้อน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. ประสิทธิ์ เขียวศรี ประธานกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร. ประยุทธ์ ชูสอน อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ดร. ธวัชชัย รัตตัญญู ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา
เมืองพัทยา นายภูเกียรติ มีพร้อม ผู้อำนวยการโรงเรียนสหมิตรวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุรินทร์ เขต 3 นายประยงค์ มณีรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกกลางสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 และนางจันทนา อติจรรยาบุรี ครูโรงเรียนสันติวิทยา สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาตรวจเครื่องมือในการวิจัยและให้
ข้อเสนอแนะต่าง ๆ รวมทั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการศึกษา
หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองเด็กเล็กที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณครอบครัวและเพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัย
ตลอดมา

บั้งอร แอกทอง

สิงหาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
การจัดการศึกษาปฐมวัย	10
การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	15
ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองและสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	52
ตอนที่ 2 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา	60
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา	87
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	91
สรุปการวิจัย	91
อภิปรายผล	97
ข้อเสนอแนะ	104
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	112
ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	113
ข รายนามผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือเพื่อการวิจัย	122
ค ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือเพื่อการวิจัย	124
ง หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือเพื่อการวิจัย	127
จ หนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย	133
ฉ รายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ใช้เก็บข้อมูล	137
ช ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์	140
ประวัติผู้วิจัย	168

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ข้อมูลแบบสอบถามที่ส่งเก็บข้อมูล	49
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองที่ได้จากการสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง	52
ตารางที่ 4.2 สังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	54
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา	55
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการค้นหาปัญหา	56
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน	57
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินกิจกรรม	58
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผล	59
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ	60
ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ	62
ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการค้นหาปัญหา จำแนกตามอายุ	64
ตารางที่ 4.12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน จำแนกตามอายุ	65
ตารางที่ 4.13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอายุ	66
ตารางที่ 4.14	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา	67
ตารางที่ 4.15	เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา	69
ตารางที่ 4.16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา	70
ตารางที่ 4.17	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการค้นหาปัญหา จำแนกตามระดับการศึกษา	71
ตารางที่ 4.18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน จำแนกตามระดับการศึกษา	72
ตารางที่ 4.19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา	74
ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ	75
ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ	77
ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ	78
ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการค้นหาคำปรึกษา จำแนกตามอาชีพ	79
ตารางที่ 4.25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน จำแนกตามอาชีพ	80
ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอาชีพ	81
ตารางที่ 4.27 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผล จำแนกตามอาชีพ	82
ตารางที่ 4.28 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.29 เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	85
ตารางที่ 4.30 เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	86
ตารางที่ 4.31 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการค้นหาปัญหา	87
ตารางที่ 4.32 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน	88
ตารางที่ 4.33 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินกิจกรรม	89
ตารางที่ 4.34 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผล	90

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 4.1 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา	55
ภาพที่ 4.2 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ	61
ภาพที่ 4.3 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา	68
ภาพที่ 4.4 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ	76
ภาพที่ 4.5 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	84

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต การพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นภารกิจสำคัญที่ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักและให้ความสนใจ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548 (ก): 1) โดยนักจิตวิทยาและนักการศึกษาเชื่อว่าเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 5 ปี เป็นช่วงโอกาสทองของการเสริมสร้างพัฒนาการทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ถือเป็นระยะสำคัญที่สุดช่วงหนึ่งของชีวิตที่สมองมีการเจริญเติบโตมากกว่าทุกช่วงอายุ และเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการปูพื้นฐานทักษะต่าง ๆ แก่เด็ก เพื่อให้มีความพร้อมสำหรับการพัฒนาในระดับต่อไป (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548 (ก): 4; กรมอนามัย 2547 (ก): 1) ซึ่งหากเด็กได้รับการพัฒนาและการกระตุ้นด้วยวิธีที่ถูกต้องแล้วจะช่วยพัฒนาเซลล์สมอง เจตคติ การเรียนรู้ พื้นฐานของการเรียนและสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเนื่องตลอดชีวิต (สันนิษ นัตริคุปต์ 2542)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นต้องเริ่มตั้งแต่เด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานที่หนึ่งซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาเด็ก เป็นสถานที่สำหรับการศึกษาและเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ส่งเสริมให้เด็กเจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยและเต็มศักยภาพ (กรมอนามัย 2547 (ข): คำนำ) ซึ่งเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและพัฒนาการทางสมอง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการ ทุกด้านของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์และเป็นพลเมือง ที่มีคุณภาพในอนาคต (เยาวพา เดชะคุปต์ 2542: คำนำ)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา โดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และจะมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2548: คำนำ) เนื่องจากนโยบายกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายสำคัญหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และกฎหมายเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทให้รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะด้านการศึกษาให้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้การศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษาเป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา ได้บัญญัติในมาตรา 41 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 80 บัญญัติให้รัฐคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาดังปฐมวัย รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็กตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ มีภารกิจสำคัญในการดูแลรับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยต้องส่งเสริมให้เด็กปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี เข้ารับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ๆ ในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อร่วมกันส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมและมีศักยภาพเหมาะสมตามวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548 (ก): 3 - 7)

การศึกษาปฐมวัยเป็นการวางรากฐานความรู้ที่สำคัญของเด็กสำหรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงต้องจัดให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในวิถีสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งต้องมีความสอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาที่สนองตอบความต้องการตามวัย ซึ่งการจัดการศึกษาปฐมวัยต้องมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณภาพอย่างสมบูรณ์ทุก ๆ ด้าน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว ชุมชน และสังคมได้อย่างมีความสุขเต็มศักยภาพของแต่ละคน

(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2550 (ก): คำนำ) โดยการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นหน้าที่รับผิดชอบของทุกฝ่ายที่จะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยการเป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างสภาพแวดล้อม ที่เหมาะสมกับเด็ก ซึ่งกระแสดความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ผ่านมาส่งผลให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนเห็นคุณค่าของการศึกษาและตระหนักถึงสิทธิของมนุษย์ที่จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนเริ่มมีความกระตือรือร้นในการเข้ามารับรู้และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้บุตรหลานของตน

ความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างผู้ปกครองเด็กและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะทำให้การจัดการศึกษาและอบรมเลี้ยงดูมีความสอดคล้องกันไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทุก ๆ ด้าน โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอาจทำได้หลายทาง เช่น การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ วิทยากรหรืออาสาสมัครช่วยเหลือเด็ก ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองเข้าใจปัญหา ความต้องการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและให้การสนับสนุน ความสัมพันธ์และการสื่อสารที่ดีระหว่างบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรมอนามัย 2547 (ก): 7; มาณี ไชยธีรานูวัณศิริ 2551: 6) นอกจากนี้การเชิญผู้ปกครองมาประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและการเชิญเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้นเป็นหนทางหนึ่งในการสร้างความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ซึ่งการมีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วมของผู้ปกครองขึ้นอยู่กับความสนใจ ความต้องการส่วนตัวของผู้ปกครอง รวมทั้งการได้รับโอกาสและการส่งเสริมสนับสนุนจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคคลหนึ่งซึ่งปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสนใจศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุง พัฒนารูปแบบและวิธีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

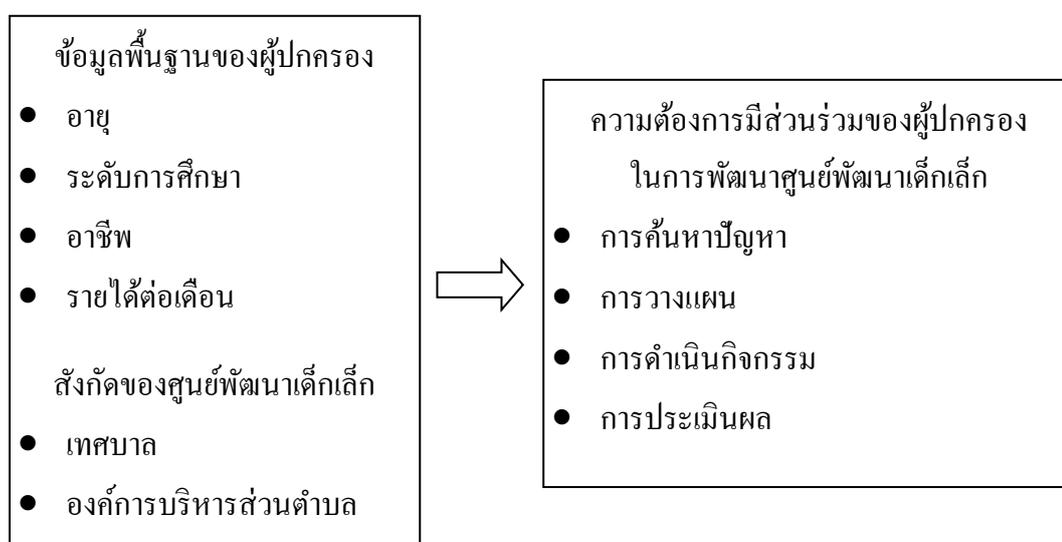
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองและสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา โดยการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วม 4 รูปแบบ ได้แก่ การค้นหาปัญหา การวางแผน การดำเนินกิจกรรม และการประเมินผล ซึ่งสังเคราะห์จากแนวคิดของอกิน รพีพัฒน์ (2527: 100 - 101) ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ และคนอื่นๆ (2534: 77 - 78) และสถาบันวิจัยสังคมและสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2545)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ปีงบประมาณ 2553 จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด จำนวน 683 แห่ง ผู้ปกครองเด็กเล็ก จำนวน 27,472 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น (level of confidence) 95 % ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้อย่างน้อยที่สุดควรมีจำนวน 378 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลมากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดขนาดโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan โดยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น จำนวน 450 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 402 ฉบับ โดยเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 385 ฉบับ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้จำนวนผู้ปกครองเด็กเล็กที่ตอบแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 385 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage random sampling)

4.2 ตัวแปรในการวิจัย

4.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองและสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- 1) ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน
- 2) สังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด ได้แก่ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการค้นหาคำปรึกษา การวางแผน การดำเนินกิจกรรม และการประเมินผล

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 3 – 5 ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเองและรับถ่ายโอนมาจากส่วนราชการอื่น

5.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด นครราชสีมาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยในรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งประกอบด้วยเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

5.3 เทศบาล หมายถึง เทศบาลในจังหวัดนครราชสีมาที่จัดการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.4 องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด นครราชสีมาที่จัดการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.5 ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือบุคคลในครอบครัวซึ่งมีอำนาจปกครองเด็กปฐมวัย หรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในที่นี้ถือว่าเด็กเล็ก 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน

5.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งประกอบด้วยการค้นหาปัญหา การวางแผน การดำเนินกิจกรรมและการประเมินผล

5.6.1 การค้นหาปัญหา หมายถึง การค้นคว้าปัญหา การค้นหาสาเหตุของปัญหา กำหนดความต้องการของชุมชนและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

5.6.2 การวางแผน หมายถึง การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการและแนวทางการดำเนินการ รวมทั้งการกำหนดทรัพยากรและแหล่งที่มาของทรัพยากร

5.6.3 การดำเนินกิจกรรม หมายถึง การสนับสนุนทรัพยากร อุปกรณ์และแรงงาน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน

5.6.4 การประเมินผล หมายถึง การติดตามผลการดำเนินงาน การประเมินความก้าวหน้าและแก้ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น

5.7 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง หมายถึง ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครองเด็กเล็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย

5.7.1 อายุ หมายถึง อายุปัจจุบันของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- 1) น้อยกว่า 36 ปี หมายถึง อายุต่ำกว่า 20 ปี หรือ อายุ 20 – 35 ปี
- 2) 36 – 50 ปี
- 3) 51 ปีขึ้นไป

5.7.2 ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ผู้ปกครองสำเร็จการศึกษา แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

- 1) **ประถมศึกษา** หมายถึง สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา
- 2) **มัธยมศึกษาตอนต้น** หมายถึง สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- 3) **มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า** หมายถึง สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
- 4) **อนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป** หมายถึง สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปริญญาตรี ปริญญาโท หรือปริญญาเอก

5.7.3 อาชีพ หมายถึง อาชีพปัจจุบันที่สร้างรายได้หลักให้แก่ผู้ปกครอง แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

- 1) **รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ** หมายถึง ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่มีเงินเดือนประจำ
- 2) **ธุรกิจส่วนตัว** หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขาย เจ้าของกิจการเจ้าของบริษัทหรือห้างร้านต่าง ๆ เป็นต้น
- 3) **เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป**
- 4) **พนักงานบริษัท** หมายถึง ผู้ที่ทำงานในบริษัทหรือโรงงานอุตสาหกรรม
- 5) **งานบ้าน** หมายถึง พ่อบ้าน แม่บ้าน หรือผู้ที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน

5.7.4 รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้หรือรายได้เฉลี่ยที่ผู้ปกครองได้รับต่อเดือน ไม่รวมรายได้ของบุคคลอื่นในครอบครัว แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

- 1) ต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน
- 2) 3,000 – 5,000 บาทต่อเดือน
- 3) 5,001 – 8,000 บาทต่อเดือน
- 4) 8,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการวางแผนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

6.2 เป็นข้อมูลในการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 1.1. แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 1.2. นโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 1.3. หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 1.4. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทย
2. การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 2.1. ความเป็นมา
  - 2.2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - 2.3. การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - 2.4. สภาพปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครราชสีมา
3. ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
  - 3.1. ความหมายของการมีส่วนร่วม
  - 3.2. ขั้นตอนการมีส่วนร่วม
  - 3.3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
  - 3.4. ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1. งานวิจัยในประเทศ
  - 4.2. งานวิจัยต่างประเทศ

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย

1.1 แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นต้องเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548 (ข): คำนำ) ช่วงชีวิตปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 5 ปี เป็นช่วงที่มีความสำคัญที่สุดของการเจริญเติบโตและการพัฒนาทุกด้านของมนุษย์ ถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาวิกฤติที่เป็นจุดเริ่มต้นของการวางรากฐานคุณภาพชีวิตและจิตใจ การอบรมเลี้ยงดูและการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในช่วงวัยนี้เหมาะสมจะย่อมนำไปสู่คุณภาพของผู้ใหญ่ที่จะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของประเทศชาติในอนาคต (กรมอนามัย 2547 (ก): 1)

การจัดการศึกษาปฐมวัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2547: 3-4) ดังต่อไปนี้

1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี

1.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์มีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดจากกระบวนการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและครอบครัว โดยเด็กจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง การเรียนรู้จะเป็นไปได้ดีหากเด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว มีโอกาสคิดริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระ อบอุ่นและปลอดภัย

1.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับของเล่นเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตของเด็กทุกคน เด็กจะมีความรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบตัวเอง การเล่นจึงมีอิทธิพลและมีผลต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา การเล่นทำให้เด็กได้สร้างประสบการณ์ เรียนรู้สิ่งแวดล้อม เรียนรู้จากความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์ อยู่ร่วมกับผู้อื่น อยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการเล่นอย่างมีจุดหมายจึงเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

1.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม วัฒนธรรมและสังคมที่อยู่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน การให้เด็ก

เรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมจะทำให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้และสามารถอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือแตกต่างจากตนได้อย่างราบรื่นและมีความสุข

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยจะต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรง เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนา และสูงสุดตามศักยภาพของตน สามารถนำประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดีและคนเก่งของสังคม สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคม โดยการร่วมมือกันจากบุคคล ครอบครัว ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.2 นโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยของไทยนั้น รัฐได้แสดงเจตนารมณ์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1.2.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2535 เป็นเอกสารที่ว่าด้วยสิทธิของเด็กโดยตรง ซึ่งเน้นการคุ้มครองเด็กจากการเลือกปฏิบัติและการปกป้องสิทธิของเด็กในหลายมิติ ด้วยมาตรการทางนิติบัญญัติและการบริหารที่เหมาะสมทั้งปวง รัฐภาคีแห่งอนุสัญญานี้ระลึกว่าสหประชาชาติได้ประกาศในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนว่าเด็กมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลและการช่วยเหลือเป็นพิเศษ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ส่วนที่ 1 ข้อ 18 ระบุว่า

1) รัฐภาคีจะให้ความพยายามอย่างที่สุด เพื่อประกันให้มีการยอมรับหลักการที่ว่าทั้งบิดาและมารดามีความรับผิดชอบร่วมกันในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก บิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมาย แล้วแต่กรณี เป็นผู้รับผิดชอบเบื้องต้นในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของเด็กเป็นพื้นฐาน

2) เพื่อความมุ่งวัตถุประสงค์ในการให้หลักประกันและส่งเสริมสิทธิที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้ รัฐภาคีจะให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมแก่บิดามารดาและผู้ปกครองตามกฎหมาย ในอันที่จะปฏิบัติความรับผิดชอบของตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และจะประกันให้มีการพัฒนาสถาบันการอำนวยความสะดวกและการบริการต่าง ๆ สำหรับการดูแลเด็ก

3) รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงที่จะประกันว่าบุตรของบิดามารดาที่ต้องทำงาน มีสิทธิได้รับประโยชน์จากบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการดูแลเด็กที่พวกเขามีสิทธิจะได้ (มาฉี ไชยธีรานูวัฒน์ศิริ 2543?: 2)

1.2.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดสิทธิของเด็กไว้โดยมาตรา 52 บัญญัติให้เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย

จิตใจและสติปัญญาตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ โดยเด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแลมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมที่เหมาะสมจากรัฐ มาตรา 80 (1) บัญญัติให้รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษাপฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ และมาตรา 80 (4) บัญญัติให้ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

1.2.3 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 บัญญัติสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย สรุปได้ว่าการศึกษাপฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งมุ่งให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม โดยทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษাপฐมวัย ซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีสิทธิได้รับการสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการเลี้ยงดูและการให้การศึกษากับบุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2546)

1.2.4 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 บัญญัติอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทให้รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะด้านการศึกษาให้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้การศึกษাপฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษาเป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2544?: 3) กล่าวถึงนโยบายการจัดการศึกษา ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 – 2559) ในระดับปฐมวัยว่าเป็นการจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันทางสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษাপฐมวัย

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษাপฐมวัยเป็นนโยบายที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งรัฐต้องส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย

จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.3 หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กได้พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2547: 5) การจัดการศึกษาปฐมวัยต้องจัดให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในวิถีของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งต้องมีความสอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่สนองต่อความต้องการตามวัย ซึ่งการจัดการศึกษาปฐมวัยต้องมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณภาพอย่างสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว ชุมชนและสังคมได้อย่างมีความสุข เติบโตตามศักยภาพของแต่ละคน และมีความเหมาะสมกับวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2550 (ก): คำนำ)

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2549: 1-2) มีดังนี้

1.3.1 หลักการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม โดยเริ่มจากการพัฒนาร่างกายให้แข็งแรง สมบูรณ์ กระตุ้นให้สมองได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ พัฒนาด้านจิตใจและอารมณ์ให้เป็นผู้มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เชื่อมมั่นในตนเอง ไร่รังแกมีใจ สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ พัฒนาด้านสังคมโดยให้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งพัฒนาสติปัญญา ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์บนวิถีชีวิตของเด็กตามสภาพครอบครัว บริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรม

1.3.2 หลักการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ โดยจัดการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเอาใจใส่ และการจัดการเรียนรู้ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นเรียนให้สนุก เล่นให้มีความรู้และเกิดพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล

1.3.3 หลักการสร้างเสริมความเป็นไทย โดยการปลูกฝังจิตสำนึกของความเป็นคนไทย ความเป็นชาติไทยที่มีวัฒนธรรมอันดีงาม เคารพนับถือและกตัญญูต่อบิดามารดา มีชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ เป็นศูนย์รวมจิตใจ ทำให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่นและประเทศไทย

1.3.4 หลักความร่วมมือ โดยทั้งครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาร่วมมือกัน ในการอบรม เลี้ยงดูและพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการเหมาะสมกับวัย สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้ อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ตลอดจนพร้อมที่จะเรียนรู้ในการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

1.3.5 หลักความสอดคล้อง อุดมการณ์และมาตรฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องสอดคล้องกับสารบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นโยบายการศึกษาที่ รัฐบาลแถลงต่อรัฐสภา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ผ่านการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย โดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล

1.4 สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทย

ปัจจุบันพบว่าเด็กปฐมวัยส่วนหนึ่งต้องจากครอบครัวไปอยู่ในการดูแลของบุคคล อื่นหรือสถานที่อื่น เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป แม่ต้องทำงานนอกบ้าน หรือทั้งพ่อ และแม่ต้องทำงานในเมือง เด็กไม่มีใครดูแล สถานเลี้ยงดูเด็กจึงเข้ามามีบทบาท ซึ่งในประเทศไทยพบว่าสถานเลี้ยงดูเด็กมีการจัดบริการ 3 รูปแบบ (บังอร เทพเทียน และคนอื่น ๆ 2547: 39 - 40; มาณี ไชยธีรานุกุลศิริ 2543?: 13 - 14) ดังนี้

1. รูปแบบบริการเลี้ยงเด็กกลางวันในครอบครัว (family day care) เป็นบริการ รับเลี้ยงเด็กในบ้านและรับเลี้ยงกลางวัน เป็นกลุ่มดำเนินการในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ ทั้งด้าน บุคลากรและสถานที่ ผู้รับเลี้ยงส่วนใหญ่เป็นแม่บ้านที่มีเวลาว่างในช่วงกลางวัน โดยผู้ปกครองที่ นำเด็กมาฝากเลี้ยงส่วนใหญ่เป็นผู้ที่รู้จักคุ้นเคยกันหรือพักอาศัยในละแวกเดียวกัน

2. ศูนย์รับเลี้ยงเด็กกลางวัน (day care center) เป็นสถานบริการรับเลี้ยงเด็ก ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป เพื่อบริการสำหรับผู้ที่ยังออกไปทำงานนอกบ้าน ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน เช่น ศูนย์สงเคราะห์เด็ก ศูนย์รับเลี้ยงเด็กในหน่วยงาน สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน เป็นต้น

3. การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (pre-school program) เป็นบริการพัฒนา เด็กปฐมวัยในระบบโรงเรียน โดยจัดเป็นชั้นอนุบาล 1-3 เริ่มเรียนตั้งแต่อายุ 3-6 ปี ใช้เวลา เรียน 3 ปี ชั้นอนุบาล 1-2 เริ่มเรียนตั้งแต่อายุ 4-6 ปี ใช้เวลาเรียน 2 ปี และชั้นเด็กเล็ก ใช้เวลาเรียน 1 ปี นอกจากนั้นการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษายังจัดในลักษณะของ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 18 (1) กล่าวว่าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออื่น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2543: 16) กล่าวว่า โรงเรียนเด็กเล็กเป็นสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เน้นภารกิจด้านการดูแลมากกว่าการศึกษา มุ่งพัฒนาเพื่อการช่วยเหลือ และให้การศึกษแก่ผู้ปกครองเพื่อการดูแลเด็กให้มีพัฒนาการเต็มศักยภาพ

เยาวพา เดชะคุปต์ (2543: 232) กล่าวว่า ศูนย์เด็กปฐมวัยหมายถึงศูนย์เด็กที่จัดโดยหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีวิธีการดำเนินงาน กฎ ระเบียบต่าง ๆ ในการจัดแตกต่างกันไป ได้แก่ เนอร์สเซอร์รี่ โรงเรียนอนุบาล ชั้นเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็ก ศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน ศูนย์โภชนาการเด็ก ศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ เป็นต้น

สรุปได้ว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทย เป็นสถานที่อบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษแก่เด็กปฐมวัย ซึ่งมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ เนอร์สเซอร์รี่ เป็นต้น

2. การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 ความเป็นมา

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทให้รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย รวมทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา ได้บัญญัติในมาตรา 41 ให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้การศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษาเป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ได้บัญญัติในมาตรา 80 ให้รัฐคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2544?: 3) กล่าวถึงนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 – 2559) ในระดับปฐมวัยว่าเป็นการจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันทางสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการตามความพร้อมและความต้องการของประชาชน เพื่อให้เด็กปฐมวัยเจริญเติบโตและมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยและเต็มศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา (กรมอนามัย 2547 (ข): คำนำ)

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายโอกาสการเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้กับเด็กปฐมวัยในท้องถิ่น โดยการจัดบริการการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะอยู่ในรูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นเองและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ถ่ายโอนให้มาอยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิดของกรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมการพัฒนาชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (อนุบาล 3 ขวบ) ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นต้น การจัดการบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548 (ข): 1,8 - 9)

2.2.1 นโยบาย

จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (อายุ 3 – 5 ปี) ด้วยความร่วมมือของชุมชน เพื่อกระจายโอกาสเตรียมความพร้อมและพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัยและเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองและเป็นพื้นฐานของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2.2.2 เป้าหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และด้วยความร่วมมือของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ

2.2.3 วัตถุประสงค์

การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

- 1) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลอย่างถูกสุขลักษณะ และได้รับการฝึกฝนพัฒนาตามวัยและเต็มตามศักยภาพ
- 2) เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กในทุก ๆ ด้าน แบบองค์รวม ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 3) เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กได้อย่างถูกวิธี
- 4) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชน ให้สามารถร่วมกันวางแผนและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้
- 5) เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย ให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวก และเป็นการกระจายโอกาสในการพัฒนาความพร้อมสำหรับเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง
- 6) เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ

สรุปได้ว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นสถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 3 – 5 ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งขึ้นเองและรับถ่ายโอนมาจากส่วนราชการอื่น

2.3 การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งที่ได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ และที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ทำให้การดำเนินงานและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านโครงสร้างอาคาร สถานที่และการบริหารงาน ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้จัดทำมาตรฐาน

การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ โดยจำแนกมาตรฐานการดำเนินงานเป็น 5 ด้าน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น : 2548 (จ)) ดังนี้

2.3.1 งานบุคลากรและการบริหารจัดการ มีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

1) การสรรหาหรือจัดจ้างบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีจำนวนเหมาะสมตามความจำเป็นและสอดคล้องกับศักยภาพขององค์กรส่วนท้องถิ่น เช่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ผู้ทำความสะอาด โดยใช้หลักเกณฑ์การสรรหา การจ้างและต่อสัญญาจ้างตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด ยกเว้นกรณีของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิดซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการบริหารศูนย์วัด/มัสยิดเป็นผู้พิจารณาสรรหาบุคลากรและแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดจ้าง

2) กำหนดจำนวนอัตรากำลังบุคลากร และเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

(1) ผู้ดูแลเด็ก จำนวนสัดส่วนผู้ดูแลเด็กต่อเด็กเล็ก 1 : 20 หากมีเศษตั้งแต่ 10 คน ขึ้นไป ให้เพิ่มผู้ดูแลเด็กอีก 1 คน

(2) ผู้ประกอบอาหาร กำหนดจำนวนได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมตามฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) ผู้ทำความสะอาด กำหนดจำนวนตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก (จำนวนเด็กไม่เกิน 200 คน) มีอัตราผู้ทำความสะอาดได้ไม่เกิน 2 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดใหญ่ (จำนวนเด็กตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป) มีอัตราผู้ทำความสะอาดได้ไม่เกิน 4 คน และพิจารณาตามฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) กำหนดอัตราเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สิทธิหรือสวัสดิการอื่นที่พึงได้รับตามที่มิถุนายนบัญญัติไว้

(5) กำหนดการจัดชั้นเรียน ห้องละไม่เกิน 20 คน หากมีเศษเกิน 10 คน ให้จัดเพิ่มได้อีก 1 ห้อง

3) จัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนและสวัสดิการอื่นที่พึงได้รับตามที่มิถุนายนบัญญัติ ตลอดจนการพัฒนาบุคลากร

4) กำหนดคบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5) จัดทำระเบียบ ขอบบังคับ และทะเบียนประวัติบุคลากร

6) นิเทศ อบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในหน้าที่ และมีความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง

7) บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านอื่น ๆ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ควรปฏิบัติตามมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดไว้

2.3.2 งานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

1) ด้านอาคารสถานที่

(1) ที่ตั้ง สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสมและต้องไม่อยู่ในพื้นที่ซึ่งเสี่ยงต่ออันตราย ได้แก่ บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ มลภาวะทางอากาศ แสงและเสียงที่มากเกินไปที่กำหนด หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีมาตรการป้องกันภาวะอุบัติเหตุต่าง ๆ ตามมาตรฐานความจำเป็นและเหมาะสม

(2) จำนวนชั้นของอาคาร ตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีจำนวนชั้นไม่เกิน 2 ชั้น นับจากพื้น หากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัยและอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามความเหมาะสม ความสูงของตัวห้อง ไม่ควรน้อยกว่า 2.40 เมตร นับจากพื้นถึงเพดาน

(3) ทางเข้า - ออก ต้องมีความเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุร้ายแรงใด ๆ ขึ้น ต้องมีทางเข้า - ออกอย่างน้อย 2 ทาง โดยแต่ละทางควรมีความกว้างประมาณ 80.00 เซนติเมตร

(4) ประตู - หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้ดี มีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง หน้าต่างสูงประมาณ 80.00 เซนติเมตร นับจากพื้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน บริเวณประตู - หน้าต่างไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง

(5) พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหารและการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วมและที่พักรของเด็กป่วย โดยเฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน นอกจากนี้พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก อาจจัดแยกเป็นห้องเฉพาะหรือจัดรวมเป็นห้องอเนกประสงค์ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมที่หลากหลาย โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และอาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์หรือย้ายเครื่องเรือนตามความเหมาะสมและข้อจำกัดของพื้นที่

2) ด้านสิ่งแวดล้อม

- (1) แสงสว่าง ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติสม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เพื่ออำนวยความสะดวกกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา เป็นต้น ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก
- (2) เสียง ต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป (ระหว่าง 60-80 เดซิเบล) อาคารควรจะต้องอยู่ในบริเวณที่มีระดับเสียงเหมาะสม
- (3) การถ่ายเทอากาศ ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตูและช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีเป็นห้องกระจก หรืออยู่ในบริเวณ โรงงานที่มีมลพิษต้องติดเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศที่เหมาะสม และบริเวณที่มีเด็กอยู่ต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่
- (4) สภาพพื้นที่ภายในอาคาร ต้องไม่ลื่นและไม่ชื้นแฉะ ควรเป็นพื้นไม้ หรือปูด้วยวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ
- (5) รั้ว ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า-ออกไม่น้อยกว่า 2 ทาง หากมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร
- (6) สภาพแวดล้อมและมลภาวะ ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่นหรือเสียงรบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศและการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะหรือแพร่เชื้อโรค และควรกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน
- (7) พื้นที่เล่นกลางแจ้ง ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้งสำหรับเด็กเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัยและเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้งเป็นการเฉพาะ อาจปรับให้มีพื้นที่เล่นในบริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณวัดหรือในสวนสาธารณะ เป็นต้น โดยต้องให้เด็กปฐมวัยมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน
- (8) ระเบียง ต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และหากมีที่นั่งตามระเบียงด้วย ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70.00 เซนติเมตร โดยควรตรวจสอบสภาพความคงทน แข็งแรงและสภาพการใช้งานที่ปลอดภัยสำหรับเด็กด้วย

3) ด้านความปลอดภัย

(1) มาตรการป้องกันความปลอดภัย

- ก. ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยหรือเครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร
- ข. ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นของอาคาร
- ค. ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร กรณีติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง
- ง. หลีกเลี่ยงการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำด้วยวัสดุที่แตกหักง่ายหรือแหลมคม หากเป็นไม้ ต้องไม่มีเสี้ยนไม้หรือเหลี่ยมคม
- จ. จัดให้มีตู้เก็บยาและเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับการปฐมพยาบาล วางไว้อยู่ในที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้และเก็บไว้ในที่ปลอดภัย โดยต้องเก็บให้พ้นมือเด็ก
- ฉ. ใช้วัสดุกันลื่นในบริเวณห้องน้ำ - ห้องส้วม และเก็บสารจำพวกเคมีหรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัยและพ้นมือเด็ก
- ช. ไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม
- ซ. มีระบบการล็อกประตูในการเข้า - ออกนอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่เปิด - ปิดได้ ควรมียุติงสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัวและสถานที่ประกอบอาหารควรมีประตูเปิด - ปิดที่ปลอดภัย ซึ่งเด็กเข้าไปไม่ได้
- ฅ. ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรคและมีมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย
- ฉ. มีตู้หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง สำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก
- ค. เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ ควรมีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยให้เด็กสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง

(2) มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

- ก. มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ข. มีการฝึกอบรมบุคลากร เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

ค. มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงทีกรณีเกิดเหตุการณ์คับขันหรือเหตุจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก และควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลติดประจำไว้ในที่เปิดเผย

ง. มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพและพัฒนาการของเด็กประจำไว้ กรณีอาจต้องพาเด็กไปพบแพทย์

2.3.3 งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 (ก): 4) กำหนดจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 เป็นกรอบแนวทาง ซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาเหมาะสมตามวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

- 1) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
  - 2) กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน
  - 3) มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
  - 4) มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม
  - 5) ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย
  - 6) ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
  - 7) รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย
  - 8) อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
  - 9) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
  - 10) มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
  - 11) มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
  - 12) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้
- การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี ไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมที่บูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งมีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม

และสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548 (ข) : 23– 24) ดังนี้

1) หลักการจัดประสบการณ์

- (1) จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
- (2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- (3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต
- (4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
- (5) ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2) แนวทางการจัดประสบการณ์

- (1) จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือเหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- (2) จัดประสบการณ์สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือเด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลองและคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- (3) จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
- (4) จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- (5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นและผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
- (6) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
- (7) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่วางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

(8) ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน สนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ จัดทำสารนิทัศน์ ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

2.3.4 งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

การดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีแนวทาง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548 (ข): 27 – 28) ดังนี้

- 1) จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้ให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนา เตรียมความพร้อมของเด็กและชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ
- 2) จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะ ๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น จะนำไปสู่ความเข้าใจและความผูกพันที่ดีต่อกันระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน
- 3) มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ทราบ โดยการประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดทำเอกสาร คู่มือ แผ่นพับ การออกไปเยี่ยมบ้านเด็ก เป็นต้น
- 4) มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน เช่น สถาบันทางศาสนา สถาบันครอบครัว เป็นต้น
- 5) จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งอาจขอรับการอุดหนุนจากงบประมาณต่าง ๆ ของหน่วยงาน ดังนี้
  - (1) การสมทบหรือการอุดหนุนงบประมาณกองทุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - (2) การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐบาล

(3) การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรภาครัฐอื่น

(4) การสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชน องค์กรการกุศล มูลนิธิ หรือมีผู้อุทิศให้

6) จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนและชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทางและแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองของเด็กเล็กที่จะเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วม สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

7) จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในลักษณะไตรภาคี 3 ฝ่าย จากภาคส่วนต่าง ๆ คือ ภาคประชาชนหรือผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่ง กำกับดูแลการบริหารงานเชิงนโยบายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.3.5 งานธุรการ การเงินและพัสดุ

การดำเนินงานธุรการ การเงินและพัสดุมีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548 (ข): 14) ดังนี้

1) งานธุรการและสารบรรณ ได้แก่ การจัดทำข้อมูลสถิติ จัดทำทะเบียน หนังสือรับ - ส่ง การควบคุมและจัดเก็บเอกสาร การจัดทำประกาศและคำสั่ง การจัดทำทะเบียน นักเรียน และการรับสมัครนักเรียน

2) งานการเงิน ได้แก่ การจัดทำงบประมาณ การทำบัญชีการเงิน การเบิกจ่ายเงิน ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะถือปฏิบัติเกี่ยวกับรายรับ - จ่ายตามระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3) งานพัสดุ เป็นการจัดทำ จัดซื้อ จัดหาและจำหน่ายทะเบียนพัสดุ รวมทั้งเสนอความต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ

ให้สำนัก/กองการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตาม นโยบาย ระเบียบและมาตรฐานที่กำหนด กรณีเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการบริหารและดำเนินงานตามแนวทางที่กำหนดตามมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในส่วนที่เกี่ยวข้องข้างต้น

สรุปได้ว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ยึดถือมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักเกณฑ์มาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

2.4 สภาพปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครราชสีมา

จังหวัดนครราชสีมา หรือที่รู้จักในนาม “โคราช” เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุดในประเทศไทยและมีประชากรมากที่สุดเป็นลำดับที่สองของประเทศ เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจการค้าที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายและน่าสนใจ ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม โดยมีอาณาเขตติดต่อกับหลายจังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ลพบุรี สระบุรี นครนายก ปราจีนบุรีและสระแก้ว จังหวัดนครราชสีมา ถือเป็นประตูสู่อีสาน โดยอยู่ห่างจากกรุงเทพ ประมาณ 260 กิโลเมตร (มธุกร ทองโสภาระพีพร มีบัณฑิต และอรรถวุฒิ ที่ปรึกษา 2553)

จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ทั้งหมด 20,493.968 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 32 อำเภอ 289 ตำบล และ 3,743 หมู่บ้าน โดยเป็นที่ตั้งของเทศบาลนคร 1 แห่ง คือ เทศบาลนครนครราชสีมา มีเทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 71 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 263 แห่ง (วิกิพีเดีย 2553) มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้น จำนวน 683 แห่ง ซึ่งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล จำนวน 112 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 571 แห่ง โดยเป็น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง จำนวน 381 แห่ง และรับถ่ายโอนมาจากหน่วยงานอื่น จำนวน 302 แห่ง ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน จำนวน 194 แห่ง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) จำนวน 94 แห่ง และกรมการศาสนา จำนวน 14 แห่ง โดยในปีงบประมาณ 2553 มีเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี เข้าศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 27,472 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา 2552)

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นเอง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ ซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายทั้งในด้านโครงสร้าง อาคาร สถานที่และการบริหารงาน โดยยึดถือมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ

3. ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา

3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมต่าง ๆ นั้น เริ่มขึ้นตั้งแต่สมัยที่มนุษย์เริ่มอยู่รวมกันเป็นชุมชน ซึ่งเกิดได้หลายลักษณะ หลายรูปแบบและหลายวัตถุประสงค์ จึงไม่สามารถให้ความหมายของการมีส่วนร่วมได้ครอบคลุมทุกด้าน ดังนั้น นักวิชาการต่าง ๆ จึงให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ตามวัตถุประสงค์ของเนื้อหาที่เน้นเฉพาะตามความสนใจของตน ดังนี้

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526: 20) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และร่วมกันรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (2527: 158) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมคือการทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือร่วมใจ โดยการกระทำดังกล่าวต้องอยู่ในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือถูกจังหวะและเหมาะสม รวมทั้งกระทำการงานดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพัน

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528: 3 – 5) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต้องครอบคลุมในประเด็นต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ครอบคลุมถึงการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและสังคมได้ร่วมกิจกรรม ซึ่งนำไปสู่กระบวนการพัฒนาและเอื้อให้ได้ประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนสะท้อนให้เห็นถึงการเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยความสมัครใจและเป็นประชาธิปไตยในการตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบาย การวางแผนการดำเนินโครงการและการแบ่งสรรประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

3. การมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างส่วนที่ประชาชนลงแรงและทรัพยากรเพื่อการพัฒนา กับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนลงแรงดังกล่าว

4. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจผิดแผกแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศ นโยบายและโครงสร้างการบริหาร รวมทั้งลักษณะทางเศรษฐกิจของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่มุ่งเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2531: 25) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยอ้างถึงความหมายที่องค์การสหประชาชาติให้ไว้ว่าการมีส่วนร่วมจะต้องมีครอบคลุมถึงการที่

ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนา การที่ประชาชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการปฏิบัติตามโครงการพัฒนา และการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนา

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2530: 61) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นกระบวนการที่ส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ชาวบ้าน ทั้งในรูปของส่วนบุคคลและกลุ่มคนต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรม โดยจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ มิใช่เข้ามามีส่วนร่วมเพราะหวังรางวัลตอบแทน และที่สำคัญการมีส่วนร่วมต้องสอดคล้องกับชีวิต ความจำเป็น ความต้องการและวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ในชุมชนด้วย

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2547: 4) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าหมายถึงการที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมตัดสินใจ หรือเคยเข้าร่วมเล็กน้อยได้เข้าร่วมมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาค มิใช่เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผิน แต่เข้าร่วมอย่างแท้จริงยิ่งขึ้น และการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่แรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547: 16) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็ทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล การเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับการประโยชน์ในด้านการนำเอาความรู้ ความสามารถและทักษะของคนในองค์กรหรือท้องถิ่นแล้วแต่กรณีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2548: 176) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุน ทำประโยชน์ในเรื่องหรือกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นการมีส่วนร่วมทั้งในกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหาร

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับชีวิต ความจำเป็น ความต้องการและวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ในสังคมด้วยความสมัครใจ ซึ่งการมีส่วนร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่แรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

3.2 ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff 1980: 219-222 อ้างถึงใน ลักขณานักร้อง 2538: 40) ได้สร้างกรอบพื้นฐานเพื่อการอธิบายและวิเคราะห์รูปแบบของการมีส่วนร่วม โดยแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งอาจเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะเริ่มการตัดสินใจในช่วงของกิจกรรมและการตัดสินใจการดำเนินกิจกรรม
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม อาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วมโดยการให้การสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการร่วมมือ รวมทั้งการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุทางสังคมหรือโดยส่วนตัว
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดและเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2527: 6) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาว่าเป็นกระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำและสร้างโอกาสให้กับประชาชนในชุมชน ทั้งส่วนบุคคล กลุ่มชน ชุมชน สมาคม มูลนิธิและองค์การอาสาสมัครให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถมีส่วนร่วมในลักษณะต่อไปนี้

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรม เพื่อขจัดและแก้ไข ปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงาน พัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรมหรือโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผลและบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ทำไว้ ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

ดิเรก ฤกษ์หรัย (2527: 73 - 74) กล่าวถึงหลักการและขั้นตอนหรือขอบเขตของการมีส่วนร่วมของชุมชนหรือกลุ่มว่ามี 6 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของชุมชนหรือของกลุ่ม
2. การกำหนดแนวทางการดำเนินการให้บรรลุผลในการแก้ปัญหาหรือบรรลุเป้าหมาย

3. การระดมทรัพยากรทั้งในและนอกชุมชน
4. การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้
5. การควบคุมติดตามและประเมินผล
6. การจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นอย่างยุติธรรม

อकिन รพีพัฒน์ (2527 : 100 -101) ได้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วมจากประสบการณ์ภาคสนามในประเทศไทยว่า การมีส่วนร่วมที่แท้จริงนั้นน่าจะมี 4 ขั้นตอน คือ

- ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
- ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
- ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน
- ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ทงศักดิ์ คุ้มใจน้ำ และคนอื่น ๆ (2534: 77 - 78) กล่าวถึงหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าควรมีส่วนร่วมครบทุกขั้นตอน คือนับตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการคิด การศึกษา ปัญหา ความต้องการ การวางแผนและจัดทำโครงการ การปฏิบัติตามโครงการ จนถึงการติดตามและประเมินผลโครงการ

สถาบันวิจัยสังคมและสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2545 อ้างถึงใน ปารีชาติ สถาปิตานนท์ และคนอื่น ๆ 2549: 23 - 24) กล่าวว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วยภารกิจสำคัญ 5 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ได้แก่ การที่ประชาชนมีบทบาทในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวางแผนโครงการ นับตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดเป้าหมาย การกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน การกำหนดแนวทางในการติดตามประเมินผลโครงการ
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ การสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ และการประสานความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ ได้แก่ การนำเอากิจกรรมต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะในด้านการเพิ่มระดับการพึ่งตนเองและการควบคุมทางสังคม

4. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ ได้แก่ การแจกจ่ายประโยชน์ต่าง ๆ ในการพัฒนาอย่างยุติธรรม

5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ได้แก่ การให้ประชาชนได้รับทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาในลำดับต่อไป

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีกระบวนการที่สำคัญ ดังนี้

1. การค้นหาปัญหา หมายถึง การค้นคว้าปัญหา การค้นหาสาเหตุของปัญหา กำหนดความต้องการของชุมชนและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
2. การวางแผน หมายถึง การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการและแนวทางดำเนินกิจกรรม รวมทั้งการกำหนดทรัพยากรและแหล่งที่มาของทรัพยากร
3. การดำเนินกิจกรรม หมายถึง การสนับสนุนทรัพยากร อุปกรณ์และแรงงาน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการบริหารและประสานงาน
4. การประเมินผล หมายถึง การติดตามผลการดำเนินงาน การประเมินความก้าวหน้าและแก้ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น

3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

ครอบครัว โรงเรียนและชุมชนจำเป็นต้องร่วมมือกันเพื่อผลประโยชน์ของเด็กและการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา งานวิจัยด้านครอบครัวในรอบ 30 ปี ที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของครอบครัวในการมีส่วนร่วมทางการศึกษา ซึ่งการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ด้านการศึกษามีผลต่อความสำเร็จทางการเรียนของเด็กและส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิตของเด็กด้วย เด็กที่พ่อแม่มีส่วนร่วมด้านการศึกษานอกจากจะประสบความสำเร็จด้านการเรียน กล่าวคือ ได้คะแนนดีขึ้น มาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำการบ้านเสร็จเรียบร้อยตามกำหนดเวลา และมีโอกาสเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นแล้ว ยังพัฒนาทัศนคติทางบวกต่อตนเองด้วย (นภเนตร ธรรมบวร 2540)

โศจิตักษณ์ กมลศักดิ์วิกุล (2539: 21) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ระหว่างผู้ปกครองและครูในการจัดการศึกษา นับตั้งแต่การกำหนดปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินการและการติดตามประเมินผล
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง งานหรือกิจกรรมทางการศึกษาที่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วม

กุหลาบ ตันติผลาชีวะ (2544: 32 – 33) กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังนี้

1. สมาชิกในครอบครัว

- มีโอกาสได้เรียนรู้วิธีการใหม่ ๆ เกี่ยวกับการแนะแนว การเจริญเติบโตและ
พัฒนาการ

- มีความรู้ความเข้าใจโดยตรงเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้หรือ
หลักสูตรที่สามารถนำมาประยุกต์ที่บ้านได้

- ได้รับสมรรถนะ ความรู้สึกในการมีส่วนร่วมกับโปรแกรมการเรียน

2. ตัวเด็ก

- ได้เห็นบทบาทของสมาชิกในครอบครัวที่แตกต่างจากบ้าน

- มีความคุ้นเคยกับผู้ใหญ่ที่มีทักษะความรู้และวิธีสร้างความสัมพันธ์กับ

บุคคลอื่น

- มีความสนใจเป็นเอกเทศมากยิ่งขึ้น

- ได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายกว่าในหลักสูตร

3. ครูผู้สอน

- มีโอกาสขยายโปรแกรมเพราะอัตราการเห็นด้วยสูง

- สามารถเรียนรู้จากข้อความ ความรู้ ประสบการณ์ที่ผู้ปกครองนำมา

แลกเปลี่ยน

- มีโอกาสสังเกตเห็นความสัมพันธ์ของเด็กกับสมาชิกในครอบครัวอย่างมี

ความหมายทั้งกับเด็กและผู้ปกครอง

- มีโอกาสแสดงปฏิสัมพันธ์กับเด็กเป็นรายบุคคล

พ่อแม่ ผู้ปกครองนับเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 114) ได้ระบุบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัยว่าต้องสื่อสารกับผู้สอนตลอดเวลา เพื่อให้เข้าใจตรงกันและพร้อมร่วมมือกันในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยพ่อแม่ ผู้ปกครองควรมีบทบาท ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบ
กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับผู้สอนและเด็ก

2. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการจัดการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ

3. เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้

4. สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น
5. อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก
6. ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง
7. เป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีคุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้
8. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การสานต่อการเรียนรู้ระหว่างบ้านและโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อให้ข้อคิดเห็น เสริมประสบการณ์และความรู้ สร้างลักษณะนิสัยที่ดี รวมทั้งเตรียมความพร้อมให้กับเด็กขณะอยู่ที่บ้าน ซึ่งผู้ปกครองสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ให้เด็กช่วยเหลือตนเอง การให้คำแนะนำเด็กเกี่ยวกับการทำงานที่คร่อมอบหมายให้ การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นต้น ผู้ปกครองจะต้องมีส่วนช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กรู้จักแสวงหาความรู้จากสิ่งรอบตัว ทั้งจากการสังเกตและการอ่าน รวมถึงต้องให้ความสนใจและสนทนาซักถามเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กทำในโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความรู้ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (ลักษณะ ฤทธาคนี 2547: 28)

สิ่งสำคัญที่โรงเรียนควรกระทำเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (พิชญ์ ประเสริฐสินธ์ 2545: 6) มีดังนี้

1. ให้ข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับโรงเรียน หลักสูตรและการเรียนการสอน
2. ให้ข้อมูลความรู้และการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครอง
3. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับผู้ปกครองเป็นระยะ
4. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการศึกษานอกโรงเรียน

5. รับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2548 (ก): 96 – 97) กล่าวถึงการสร้างความสัมพันธ์กับบ้านและชุมชนว่าหมายถึงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประสานงาน การให้บริการ แนะนำ การขอรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากบ้านและชุมชน รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ได้ผลสำเร็จ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. การมีส่วนร่วมระหว่างบ้านและชุมชน มีลักษณะดังนี้
  - 1) การเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - 2) การวางแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - 3) การเป็นวิทยากร/ที่ปรึกษา
  - 4) การประชุมและร่วมกิจกรรม
  - 5) การเป็นคณะกรรมการผู้ปกครอง
  - 6) การส่งเสริมการศึกษา สื่อวัสดุ อุปกรณ์ทางการศึกษา
  - 7) การจัดแหล่งเรียนรู้
  - 8) การสร้างระบบเครือข่ายพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - 9) การเป็นแบบอย่างที่ดีด้านจริยธรรม คุณธรรมและวิชาชีพ
2. การสร้างความสัมพันธ์ มีลักษณะดังนี้
  - 1) แจ้งข่าวสารเหตุการณ์ การติดต่อ การประสานงาน
  - 2) แจ้งผลการพัฒนาการของเด็ก
  - 3) ประชุมชี้แจง (ปฐมนิเทศผู้ปกครอง)
  - 4) ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - 5) การเยี่ยมบ้าน
  - 6) การศึกษานอกสถานที่จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

บทบาทหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กในการสร้างความสัมพันธ์กับบ้านและชุมชน

(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548 (ก): 97 – 98) มีดังนี้

1. เยี่ยมเยียน ปรึกษาหารือ ขอคำแนะนำจากพ่อแม่ ผู้ปกครองและองค์กรประชาชนต่าง ๆ เช่น กรรมการหมู่บ้าน สภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เป็นต้น รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เชิญชวนผู้ปกครองให้เข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ส่งเสริมผู้ปกครองให้มีความรู้เพิ่มขึ้น เช่น จัดทำบอร์ด หรือมุมหนังสือ เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กในแต่ละวัย ทั้งในเรื่องสิทธิเด็กและเรื่องอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จัดมุมหนังสือนิทานสำหรับผู้ปกครองให้ผู้ปกครองได้ยืมไปอ่านให้เด็กฟัง เป็นต้น
3. เยี่ยมเยียนเด็กเมื่อเกิดอาการเจ็บป่วยหรือขาดเรียน และให้คำแนะนำผู้ปกครองในการตรวจรักษาและการป้องกัน

4. ร่วมมือกับกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้านเพื่อจัดกิจกรรมร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น งานวันแม่ งานวันเด็ก เป็นต้น

5. ร่วมประชุมกับคณะกรรมการพัฒนาการของเด็กหรือองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ตำบล เกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก

6. ศึกษาหาความรู้ในเรื่องพัฒนาการเด็กเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการอบรมเลี้ยงดูได้อย่างเหมาะสมตามวัย

7. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Hurst (1991 : 87 อ้างถึงใน กุลยา ตันติผลาชีวะ 2544: 31) กล่าวถึงหัวใจสำคัญของโรงเรียนในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการดูแลเด็ก ทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนเด็กหรือโรงเรียนอนุบาล คือการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่จะช่วยให้การสอนเด็กแต่ละคนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะทั้งครูและผู้ปกครองสามารถเข้าถึงเจตคติของกันและกัน พร้อมทั้งจะร่วมกันแก้ปัญหาการศึกษาและผลของการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพได้เป็นอย่างดี การจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจึงนับว่ามีความสำคัญยิ่ง ซึ่งครูสามารถจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมได้น้อย 4 วิธี (Morrisson 2000: 363 – 364 อ้างถึงใน กุลยา ตันติผลาชีวะ 2544: 32 - 34) ดังนี้

1. วิธีให้มีส่วนร่วมในการทำงาน เป็นวิธีที่มุ่งให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานตามความสามารถของผู้ปกครองเอง เช่น การเป็นผู้ช่วยครู การเป็นพี่เลี้ยงเด็ก การหาทุน การร่วมทำงานธุรการ เป็นต้น การมีส่วนร่วมแบบนี้ผู้ปกครองจะได้ผลประโยชน์ร่วมด้วยและค่อนข้างเป็นเอกเทศ

2. วิธีให้มีส่วนร่วมโดยเน้นกระบวนการ เป็นการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการศึกษา เป็นผู้ให้แนวคิด เสนอแนะในการจัดการศึกษา เช่น การวางแผนหลักสูตร การคัดเลือกตำรา การวางมาตรฐานการทำงาน เป็นต้น ซึ่งวิธีการนี้กำลังแพร่หลาย เพราะทั้งผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจทางการศึกษา

3. วิธีการมีส่วนร่วมโดยเน้นการพัฒนา เป็นการมีส่วนร่วมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพครอบครัวเป็นหลัก ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองโดยตรงเพราะผู้ปกครองที่เข้าร่วมจะได้เรียนรู้วิถีปฏิบัติที่เป็นการสร้างเสริมครอบครัว การมีส่วนร่วมลักษณะนี้พบในโครงการความร่วมมือของโรงเรียนชุมชน โรงเรียนสหกรณ์และโครงการเสดสตาร์ทของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

4. วิธีการมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ คือการประมวลวิธีการดังกล่าวข้างต้นมาประสานกันโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมทั้งในการตัดสินใจและกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งจากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองร้อยละ 50 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่

โรงเรียนมากที่สุด ส่วนกิจกรรมรับฟังแลกเปลี่ยนความรู้หรือให้การปรึกษาต้องการน้อยมาก การศึกษาปฐมวายเป็นการศึกษาที่ให้แก่เด็กซึ่งครูและผู้ปกครองต้องสื่อสารกันตลอดเวลา เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน และพร้อมร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีหลายนัยตั้งแต่การเป็นผู้รับสารสนเทศ อาสาสมัคร จนถึงเป็นผู้วิจัยสั่งงาน การเข้ามามีส่วนร่วมเกิดผลดีทั้งกับเด็ก ครูและผู้ปกครอง ทำให้การจัดการศึกษามีคุณค่าและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดกิจกรรมเพื่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและโรงเรียนนั้นมีทั้งกิจกรรมที่ผู้ปกครองลงมือปฏิบัติเอง จนถึงเป็นเพียงผู้รับข้อมูลข่าวสาร วิธีการที่โรงเรียนจะจัดกิจกรรมให้ง่ายและสะดวกในการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีดังนี้

1) กิจกรรมโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมที่เน้นให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม โดยทางโรงเรียนเป็นฐานของการจัดกิจกรรมนี้ ซึ่งประกอบด้วย

(1) การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแนะนำโรงเรียน วิธีปฏิบัติและการดำเนินงานของโรงเรียน

(2) กิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่

(3) กิจกรรมการฝึกอบรม

(4) กิจกรรมหารายได้ เช่น เปิดตลาดนิคมไทยเพื่อจัดตั้งกองทุนให้กับ

โรงเรียน เป็นต้น

(5) กิจกรรมการแสดงของนักเรียน

2) กิจกรรมสานสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์และความคุ้นเคยกัน โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสนทนาและเขียนเขียน กิจกรรมสานสัมพันธ์ ได้แก่

(1) การประชุมปรึกษา เป็นวิธีการที่ใช้กันมานานในการที่จะทำให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน เพราะเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้ปกครองมามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนพร้อม ๆ กับการแลกเปลี่ยนความรู้และการแก้ปัญหาร่วมกัน นอกจากนี้การจัดประชุมปรึกษาอย่างเป็นทางการจะช่วยให้ผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลความก้าวหน้าของเด็ก และช่วยให้ผู้ปกครองมองเห็นความมุ่งหวังของโรงเรียนที่มีต่อเด็ก

(2) การเยี่ยมบ้าน อาจเป็นภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง ตามความเหมาะสม ปัญหาของการเยี่ยมบ้านอยู่ที่การเยี่ยมบ้านเป็นกิจกรรมที่คุกคามทั้งครูและผู้ปกครอง ซึ่งต่างกลัวและเป็นการรบกวนกันและกัน ดังนั้นการเยี่ยมบ้านแต่ละครั้งต้องเป็นความจำเป็นและเห็นชอบร่วมกันว่าทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กร่วมกัน

3) กิจกรรมการสื่อสารสนเทศ เป็นกิจกรรมที่จะเน้นให้ผู้ปกครองเป็นผู้รับข้อมูลเป็นหลัก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน เช่น นโยบายการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมของโรงเรียนและกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปกครองเห็นภาพรวมของโรงเรียน เห็นภาพการเรียนรู้ของเด็ก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมสารสนเทศในรูปแบบของโทรศัพท์สายด่วน จดหมายข่าว โสมเพจ แผ่นพับข้อมูลโรงเรียน

4) กิจกรรมการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้าถึงชั้นเรียน โดยการเป็นผู้สอน เป็นผู้ช่วยครู ตลอดจนการเป็นที่ปรึกษาสำหรับผู้ปกครองด้วยกัน

5) กิจกรรมบริการ เป็นกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่สังคมและครอบครัว ได้แก่

(1) ห้องสมุดของเล่นและอุปกรณ์ ซึ่งผู้ปกครองสามารถขอยืมใช้ประโยชน์ได้

(2) ศูนย์ดูแลเด็ก ทั้งที่เป็นศูนย์บริการเพื่อการดูแลเด็กที่บริการทั่วไปและบริการรอเด็กกลับบ้าน

(3) ศูนย์แลกเปลี่ยนสิ่งของผู้ปกครองเหลือใช้

(4) กิจกรรมสนับสนุนผู้ปกครองอื่น ๆ ตามความต้องการของชุมชน

6) กิจกรรมการตัดสินใจ เป็นกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองระดับสูงที่ปกครองจะมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการตัดสินใจและวินิจฉัยสิ่งการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ดังนี้

(1) การวางแผนนโยบายโรงเรียน

(2) การสรรหาบุคลากรทางการศึกษา

(3) การพัฒนาการเรียนการสอนและการจัดหลักสูตร

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเป็นการวางรากฐานชีวิตของเด็ก การให้การศึกษา อบรมเลี้ยงดูและความเอาใจใส่จากผู้ปกครองและครูจะทำให้เด็กได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างประสานสัมพันธ์กัน โดยสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งในด้านการค้นหาปัญหา การวางแผน การดำเนินกิจกรรม และการประเมินผล

3.4 ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

ความต้องการเป็นพื้นฐานทางด้านจิตใจของมนุษย์ทุกคน บุคคลจะแสดงพฤติกรรมของตนตามความต้องการ ซึ่งความต้องการเป็นแรงจูงใจหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ถูกกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาที่จะตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง (เยาวนุช ทานาม 2545: 29)

มนุษย์จึงควรเรียนรู้เกี่ยวกับความต้องการของตนเองเพื่อให้สามารถควบคุมหรือแสดงความต้องการให้ถูกต้องเหมาะสม

ความต้องการของมนุษย์ แบ่งเป็น 3 ประเภท (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2547: 416)

ดังนี้

1. ความต้องการทางกาย เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่จะทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้ ความต้องการทางกายที่สำคัญ ได้แก่ อาหาร น้ำ อากาศหายใจ การพักผ่อน การขับถ่ายของเสีย ที่อยู่และความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการทางสังคม มนุษย์มีความต้องการทางสังคมแตกต่างกัน ซึ่งมนุษย์ส่วนมากมีความต้องการทางสังคม ดังต่อไปนี้

- ต้องการที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม
- ต้องการให้ผู้อื่นเอาใจ ต้องการให้ผู้อื่นรักใคร่
- ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับว่าตนเองเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม

3. ความต้องการเห็นตนเองสำคัญ ได้แก่

- ต้องการที่จะให้ผู้อื่นยกย่อง ชมเชยและสรรเสริญ
- ต้องการที่จะมีอำนาจ มีอิทธิพล เพื่อควบคุมผู้อื่นหรือสั่งให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม
- ต้องการที่จะเป็นอิสระ มีเสรีภาพ พ้นจากการกดขี่ทั้งหลายทั้งปวง
- ต้องการที่จะประสบความสำเร็จ ต้องการที่จะเป็นอย่างที่ตนเองอยากเป็น

อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) นักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียง กล่าวว่ามนุษย์มีความต้องการ 5 ชั้นตามลำดับ ดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อาหาร น้ำ การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย เป็นความต้องการที่จะพ้นจากอันตราย การคุกคามต่าง ๆ ความกลัวและความวิตกกังวล ต้องการความสุข ความปลอดภัยและความมั่นคง

3. ความต้องการทางสังคม เป็นความต้องการมีส่วนร่วมและเป็นสมาชิกกลุ่ม ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับ ต้องการเป็นมิตรกับคนอื่น

4. ความต้องการในเกียรติยศ เป็นความต้องการที่จะมีสถานภาพสูงขึ้น ต้องการเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ต้องการให้คนอื่นยอมรับว่าตนเองสำคัญ

5. ความต้องการที่จะเป็นอย่างที่ตนเองจะเป็นได้ เป็นความต้องการสูงสุดของมนุษย์ ต้องการความพึงพอใจสูงสุด ต้องการความสำเร็จสูงสุด

มาสโลว์ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2547: 416) ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด เมื่อความต้องการอย่างหนึ่งได้รับการตอบรับแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีกไม่มีวันจบสิ้น
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจในการทำงานอีก ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจะเป็นสิ่งจูงใจในการทำงาน
3. ความต้องการของมนุษย์จะเรียงลำดับชั้น เมื่อความต้องการชั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะมีความต้องการชั้นสูงต่อไปอีก

พรณี ข.เจนจิต (2538 : 461) ได้พิจารณาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับโรงเรียนและการจัดการศึกษาตามลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ พบว่ามีลักษณะเกี่ยวข้องกัน ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดบริการด้านคุณภาพและความสะอาดของอาหารน้ำดื่ม อากาศบริสุทธิ์ และสถานที่ตั้งของโรงเรียนต้องใกล้บ้านหรือใกล้ที่ทำงาน สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนต้องสะอาด สวยงาม มีบรรยากาศที่ดี เป็นที่พอใจของนักเรียนและผู้ปกครอง
2. ความต้องการด้านความปลอดภัยและความมั่นคง (Safe and Security Needs) เป็นความต้องการเพื่อให้ตนเองมีความปลอดภัย เช่น ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดบริการด้านสวัสดิภาพของนักเรียน ภายในโรงเรียนหรือสถานรับเลี้ยงเด็กต้องปลอดภัย สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ได้แก่ การจัดวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่มีเหลี่ยมมุมให้ปลอดภัย ของเล่นภายในห้องเรียนต้องผ่านการคัดเลือกให้เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับเด็ก สภาพภายนอกห้องเรียน ได้แก่ สนามเด็กเล่น ควรมีขอบเขตที่ชัดเจนระหว่างเด็กเล็กและเด็กโต เครื่องเล่นสนามต้องไม่ชำรุดและปลอดภัยสำหรับเด็ก ความต้องการความปลอดภัยด้านอัคคีภัยและอุบัติเหตุภายในโรงเรียน มีการคัดแยกเด็กป่วยออกจากเด็กปกติห้องต่าง ๆ และภายในบริเวณโรงเรียนต้องสะอาด รวมทั้งอุปกรณ์ในการรับประทานอาหารของนักเรียน
3. ความต้องการความรักและการเป็นเจ้าของ (Love - Belonging Needs) เป็นความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคม มีความต้องการเพื่อน เช่น การเข้าไปเป็นสมาชิกขององค์กรหรือสมาคมต่าง ๆ เช่น ความต้องการของผู้ปกครองเด็กที่จะมีสิทธิที่จะเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการของโรงเรียน ว่าควรจัดบริการในลักษณะใดจึงจะดี และอำนวยความสะดวกสูงสุดให้สอดคล้องกับความ

ต้องการของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองจะขอสมัครคัดเลือกเพื่อเป็นผู้แทนผู้ปกครองในชมรมครู และผู้ปกครองของโรงเรียน เพื่อจะได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางในการจัดบริการของโรงเรียน

4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem of Status Needs) เป็นความต้องการมีเกียรติยศ มีฐานะดีในสังคม ได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลทั่วไป เช่น ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดบริการด้านครูและพี่เลี้ยงเด็ก โดยต้องการได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นและเป็นมิตรจากครูพี่เลี้ยงในการดูแลเด็ก ให้ความรักและเอาใจใส่ดูแลนักเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองพอใจ ขอมริบ ยกย่องและให้ความสำคัญในฐานะผู้ปกครองของเด็กนักเรียน

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จดังที่คาดหวังไว้ (Self Actualization or Self Realization Needs) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เป็นความต้องการให้บรรลุผลสำเร็จในสิ่งที่ใฝ่ฝันไว้ เช่น การได้รับการตอบสนองความต้องการด้านการจัดบริการดูแลเด็กจากโรงเรียนหรือสถานรับเลี้ยงเด็ก

สรุปได้ว่า ความต้องการเป็นพื้นฐานทางจิตใจของมนุษย์ เป็นแรงจูงใจให้มนุษย์เกิดความปรารถนาในการตอบสนองความต้องการของตน สำหรับความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษานั้นจะเป็นแรงผลักดันให้ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

พวงผกา จิตติยศรา (2543: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาด้านวิชาการที่เกิดขึ้นคือผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียน และปัญหาในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นเกิดจากการที่ชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

นิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล พบว่า ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติบ้างไม่ปฏิบัติบ้างใน 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาเด็ก ด้านกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองและด้านการติดต่อสื่อสาร สำหรับด้านการช่วยเหลือและการสนับสนุนที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ การรับบริจาคสิ่งของวัสดุเหลือใช้

และเงินทุน การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม ตกแต่งสถานที่ เข้าร่วมช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การเป็นผู้ช่วยดูแลเด็กในชั้นเรียน และการจัดหาสื่อประกอบการเรียนรู้ สำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองและการติดต่อสื่อสาร มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการพัฒนาเด็กและระดับมากที่สุดในการช่วยเหลือและสนับสนุน ได้แก่ การร่วมบริจาคสิ่งของวัสดุเหลือใช้และเงินทุน การช่วยเหลือผู้ดูแลเด็กและกิจกรรมต่าง ๆ การจัดหาสื่อประกอบการเรียนรู้ การร่วมเป็นกรรมการประสานการทำงานระหว่างบ้านและศูนย์ การให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดอัตราค่าใช้จ่าย การใช้บริการศูนย์ การร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อม ตกแต่งอาคารสถานที่ และจัดหางานพิเศษเพื่อหารายได้บำรุงศูนย์ และพบว่าปัญหาการมีส่วนร่วมในด้านการกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองและการติดต่อสื่อสาร คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาและไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาเด็ก ส่วนปัญหาด้านการช่วยเหลือและสนับสนุน คือ ผู้ปกครองมีฐานะยากจน สำหรับปัญหาของผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่พบในการพัฒนาเด็ก คือ การขาดสื่ออุปกรณ์และการที่ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาเด็ก ด้านกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม สำหรับด้านการสนับสนุนและช่วยเหลือ คือ การขาดงบประมาณ

บุญยิ่ง เทคน้อย (2545 : 98 – 99) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา มีความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในระดับมาก

ปรเมษฐ์ กิ่งไก่อ และคนอื่น ๆ (2545: 819) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ร่วมดำเนินงานในศูนย์และความเกี่ยวข้องกับเด็ก ส่วนเพศ รายได้และความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในศูนย์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในศูนย์ สำหรับการพัฒนาที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในศูนย์ ได้แก่ การพัฒนาโดยรวม การวางแผนและการแก้ไขปัญหา การสร้างทีมงาน การพัฒนาระหว่างกลุ่ม และการติดตามและประเมินผล

เยาวนุช ทานาม (2545 : 81 – 83) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สำหรับเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) สำหรับผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ (รายได้ต่อเดือน) แตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

น้ำทิพย์ เสือสารรัตน์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอนุบาล 3 ฐานะ คือ 1) ในฐานะผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยเป็นผู้ปกครองอาสาในกิจกรรมพิเศษ 2) ในฐานะผู้เสริมประสบการณ์แก่นักเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมนิสัยการรักการอ่าน โดยการจัดหาหนังสือภาพ คู่มือแนะนำให้เด็กทำการบ้าน แนะนำช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ 3) ในฐานะผู้สนับสนุนสถานศึกษา ผู้ปกครองมีส่วนสนับสนุนในเรื่องการทำความเข้าใจและให้ความร่วมมือตามข้อกำหนดของโรงเรียน สำหรับปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา เกิดจาก 1) ผู้ปกครองไม่มีเวลา 2) ไม่ได้รับแจ้งข่าวสารข้อมูล และ 3) ผู้ปกครองไม่ทราบความต้องการของโรงเรียน

สุภาพร สุวรรณศรีนนท์ (2549 : 109 - 110) ได้ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในเขตบางกอกน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และสังคม ด้านสติปัญญา และด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีอาชีพและวุฒิการศึกษาต่างกันมีบทบาทการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน โดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันเกือบทุกด้าน สำหรับการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางลบ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้ศึกษาผลการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเด็กปฐมวัย โดยศึกษาในสถานเลี้ยงเด็ก/โรงเรียนอนุบาล จำนวน 74 แห่ง ทั่วประเทศ พบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการจัดกิจกรรมกับทางโรงเรียนน้อย เป็นการเข้าร่วมเฉพาะกิจกรรมที่จำเป็น และชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับทางโรงเรียนเป็นบางครั้งในด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนที่มีความแตกต่างกันในแต่ละสังกัด ภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่ไม่เอื้อให้ผู้ปกครองมีเวลาดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด และทำให้ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการพัฒนาคุณภาพเด็ก

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551 : 47 - 49) ได้ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับปานกลาง ร้อยละ 74.6 ไม่ค่อยเข้าใจและไม่มี ความเข้าใจเลย ร้อยละ 13.3 มีเพียงร้อยละ 12.1 ที่มีความเข้าใจมาก แหล่งข้อมูลที่ทราบเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มาจากสถานศึกษาแจ้งให้ทราบ โดยบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่เป็นลักษณะของการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้อของผู้เรียน การสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้และการสนับสนุนทุนทรัพย์และแรง ตามลำดับสำหรับแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน คือ การร่วมแสดงความคิดเห็น ให้คำปรึกษา แนะนำ พัฒนาการจัดการเรียนรู้และร่วมวางแผนจัดหาแหล่งเรียนรู้ ในด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในรูปแบบของการร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด การสอดส่องดูแลพฤติกรรมของผู้เรียนและการติดตามประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการสนับสนุนทรัพยากรผู้ปกครองส่วนใหญ่มักจะร่วมจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สนับสนุนเงิน/ทรัพยากร/แรงงาน/วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

กัสโต (Casto 1997: 137) ได้ศึกษาทัศนคติของพ่อแม่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานในการจัดการศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน พบว่าพ่อแม่ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้ คือ สุขภาพ ความปลอดภัย การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนของเด็ก การมีการสื่อสารกับพ่อแม่ อาหารและโภชนาการ ซึ่งพ่อแม่ได้จัดลำดับความสำคัญจาก 42 องค์ประกอบย่อยของมาตรฐานหลัก 10 ข้อ ของสมาคมจัดการศึกษาของเด็ก (NAEYC) ดังนี้ 1) เด็กควรได้รับการดูแลตลอดเวลา 2) อาหารที่มีประโยชน์และคุณค่าทางโภชนาการ และ 3) ความคิดอ่านที่ท้าทาย ซึ่งทั้งสามประเด็นพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจาก 1) ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานทางการศึกษามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน 2) การศึกษาของพ่อแม่มีความแตกต่างกัน และ 3) โรงเรียนมีความแตกต่างกัน แต่ไม่พบความแตกต่างในพ่อแม่ที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน

เดลลิกอลลี (Dellicolli 1998 อ้างถึงใน ลักษณะ ฤทธาคนี 2547: 57) ได้วิจัยเรื่องทัศนคติและการรับรู้ของผู้ปกครองที่ไม่เข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่าในความเป็นจริงผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็กหลายรูปแบบเมื่ออยู่ที่บ้าน สำหรับเหตุผลของผู้ปกครองที่ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วม เพราะผู้ปกครองมีความรู้สึกห่างเหินและไม่ได้รับการต้อนรับจากโรงเรียน และปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองคือ วัฒนธรรม ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการในการนำผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมใน

โรงเรียน ความไม่เข้าใจกันของผู้ปกครองและโรงเรียนเกี่ยวกับความต้องการและลักษณะของการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียน

มาคอน (Macon 1999 อ้างถึงใน ศศิลักษณ์ ขยันกิจ 2544: 44) ทำการวิจัยเรื่อง พัฒนาการและความสามารถทางด้านวิชาการของเด็กอนุบาลที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่เพิ่มขึ้นและระดับความร่วมมือของผู้ปกครองที่สูงขึ้นส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการในด้านการสื่อสาร ด้านทักษะการปฏิบัติกิจวัตร ด้านสังคม และด้านร่างกาย รวมทั้งทักษะความพร้อมทางการเรียน คือ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การใช้ภาษา สังคมและร่างกายเพิ่มขึ้นทุกด้าน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกฝ่ายในการร่วมมือส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาเหมาะสมตามวัยและเต็มศักยภาพ ซึ่งผู้ปกครองนับเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะส่งผลให้การจัดการศึกษาและอบรมเลี้ยงดูมีความสอดคล้องกัน ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเล็กมีพัฒนาการที่เหมาะสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ในบทนี้จะกล่าวถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ปีงบประมาณ 2553 จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด จำนวน 683 แห่ง ผู้ปกครองเด็กเล็ก จำนวน 27,472 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ปีงบประมาณ 2553 จำนวน 385 คน (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมจากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล)

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน(Multi - stage random sampling) ดังนี้

1.2.1 แบ่งพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา เป็น 6 กลุ่มตามเขตเลือกตั้ง ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย อำเภอเมือง และอำเภอขามทะเลสอ

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย อำเภอปากช่อง อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย อำเภอครบุรี และอำเภอเสิงสาง

กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย อำเภอสูงเนิน อำเภอสีคิ้ว อำเภอเทพารักษ์ อำเภอด่านขุนทด อำเภอโนนไทย และอำเภอพระทองคำ

กลุ่มที่ 4 ประกอบด้วย อำเภอโนนสูง อำเภอโนนแดง อำเภอประทาย อำเภอพิมาย อำเภอชุมพวง อำเภอเมืองยาง และอำเภอลำทะเมนชัย

กลุ่มที่ 5 ประกอบด้วย อำเภอขามสะแกแสง อำเภอกง อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอแก้งสนามนาง อำเภอบัวใหญ่ อำเภอบัวลาย และอำเภอสีดา

กลุ่มที่ 6 ประกอบด้วย อำเภอโชคชัย อำเภอหนองบุญมาก อำเภอจักราช อำเภอห้วยแถลง และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

1.2.2 ในแต่ละกลุ่ม สุ่มศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล กลุ่มละ 3 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มละ 3 แห่ง โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ได้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จำนวน 18 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 18 แห่ง

1.2.3 สุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มต่าง ๆ ที่ได้จากการสุ่มในข้อ 1) โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ดังนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มที่ 1-3 สุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง แห่งละ 13 คน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มที่ 4-6 สุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง แห่งละ 12 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อคำถามตอนนี้เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักตามวิธีของลิเคอร์ต (Likert)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อคำถามตอนนี้เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ที่สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก และข้อคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน จำนวน 4 ข้อ ข้อคำถามตอนนี้เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2.2 สร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดข้อคำถามให้ครอบคลุมความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2.3 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จำนวน 2 ท่าน เพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง (Validity) ของเนื้อหาและสำนวนภาษา

2.2.4 นำแบบสอบถามซึ่งตรวจโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข ให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2.5 ตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับ ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.89

2.2.6 ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 2 ธันวาคม 2552 – 15 มกราคม 2553 โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือส่งเก็บข้อมูลจากฝ่ายบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขออนุญาตนายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของสำนักงานส่งเสริมการปกครองถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ให้ออกหนังสือส่งขอความ อนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อส่งถึงนักวิชาการศึกษา/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษา/หัวหน้า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/ผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้รับความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมากยิ่งขึ้น

3.2 ส่งหนังสือถึงนายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 ติดต่อประสานงานกับนักวิชาการศึกษา/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือผู้ดูแลเด็กเพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและรวบรวม แบบสอบถามส่งคืน รวมทั้งอธิบายวิธีการกรอกแบบสอบถามและกำหนดระยะเวลาในการรับ แบบสอบถามคืน โดยส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์พร้อมทั้งแนบซองจดหมายติดดวงตรา

ไปรษณียากรไปให้ผู้ประสานงาน (ผู้ช่วยวิจัย) เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2552 เพื่อให้ผู้ประสานงานนำไปแจกให้แก่กลุ่มตัวอย่าง และกำหนดให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนให้แก่ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2552

3.4 เมื่อครบกำหนดส่งแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากผู้ประสานงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 26 แห่ง ยังไม่ได้รับคืน จำนวน 10 แห่ง ผู้วิจัยจึงได้ติดต่อไปยังผู้ประสานงาน (ผู้ช่วยวิจัย) โดยตรงทางโทรศัพท์เพื่อขอรับแบบสอบถามกลับคืน โดยกำหนดเวลาส่งแบบสอบถามกลับคืนให้ผู้วิจัยภายในวันที่ 15 มกราคม 2553

3.5 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น (level of confidence) 95 % ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้อย่างน้อยที่สุดควรมีจำนวน 378 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลมากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดขนาดโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan โดยส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 450 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 402 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.33 ของแบบสอบถามทั้งหมด โดยเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 385 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.56 ของแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งจำนวนแบบสอบถามที่สมบูรณ์มีมากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดขนาดโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan จำนวน 7 ฉบับ เพื่อให้ระดับความเชื่อมั่นสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 385 ฉบับ มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 3.1 ข้อมูลแบบสอบถามที่ส่งเก็บข้อมูล

กลุ่มที่	สังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวนแบบสอบถาม			
		ส่งไป	ได้รับคืน	สมบูรณ์	ไม่สมบูรณ์
1	เทศบาล	39	37	36	1
	องค์การบริหารส่วนตำบล	39	35	34	1
2	เทศบาล	39	36	35	1
	องค์การบริหารส่วนตำบล	39	35	33	2
3	เทศบาล	39	32	30	2
	องค์การบริหารส่วนตำบล	39	31	29	2
4	เทศบาล	36	33	32	1
	องค์การบริหารส่วนตำบล	36	34	30	4
5	เทศบาล	36	32	31	1
	องค์การบริหารส่วนตำบล	36	32	31	1
6	เทศบาล	36	33	33	-
	องค์การบริหารส่วนตำบล	36	32	31	1
รวม		450	402	385	17

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการค้นหาคำปรึกษา การวางแผน การดำเนินกิจกรรม และการประเมินผล โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธี LSD. (Fisher’s Least – Significant Different)

กำหนดเกณฑ์การแปลผลความหมายของคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านต่าง ๆ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองและสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางและภาพประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองและสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด
2. ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา
3. เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา
4. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา

เพื่อความสะดวกในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้นำสัญลักษณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าการทดสอบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากการแจกแจงแบบ F
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
df	แทน	ค่าระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองและสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน สำหรับสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกเป็นเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล รายละเอียดแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองที่ได้จากการสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1. อายุ		
น้อยกว่า 36 ปี	231	60.00
36 – 50 ปี	128	33.25
51 ปีขึ้นไป	26	6.75
รวม	385	100.00
2. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	100	25.97
มัธยมศึกษาตอนต้น	82	21.30
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	106	27.53
อนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป	97	25.20
รวม	385	100.00
3. อาชีพ		
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	52	13.51
ธุรกิจส่วนตัว	57	14.80
เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	172	44.68
พนักงานบริษัท	59	15.32
งานบ้าน	45	11.69
รวม	385	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
4. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	74	19.22
3,000 – 5,000 บาท	137	35.58
5,001 – 8,000 บาท	98	25.46
8,001 บาทขึ้นไป	76	19.74
รวม	385	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า เมื่อจำแนกตามอายุ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 36 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมา อายุ 36 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.25 และอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.75

จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ปกครองแต่ละกลุ่มมีจำนวนใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.53

จำแนกตามอาชีพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 44.68 รองลงมาสองลำดับ ได้แก่ พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 15.32 และธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 14.80

จำแนกตามรายได้ต่อเดือน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 35.58 มีรายได้ 3,000 – 5,000 บาทต่อเดือน รองลงมาสองลำดับ ได้แก่ รายได้ 5,001 – 8,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 25.46 และรายได้ 8,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 19.74

ตารางที่ 4.2 สังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

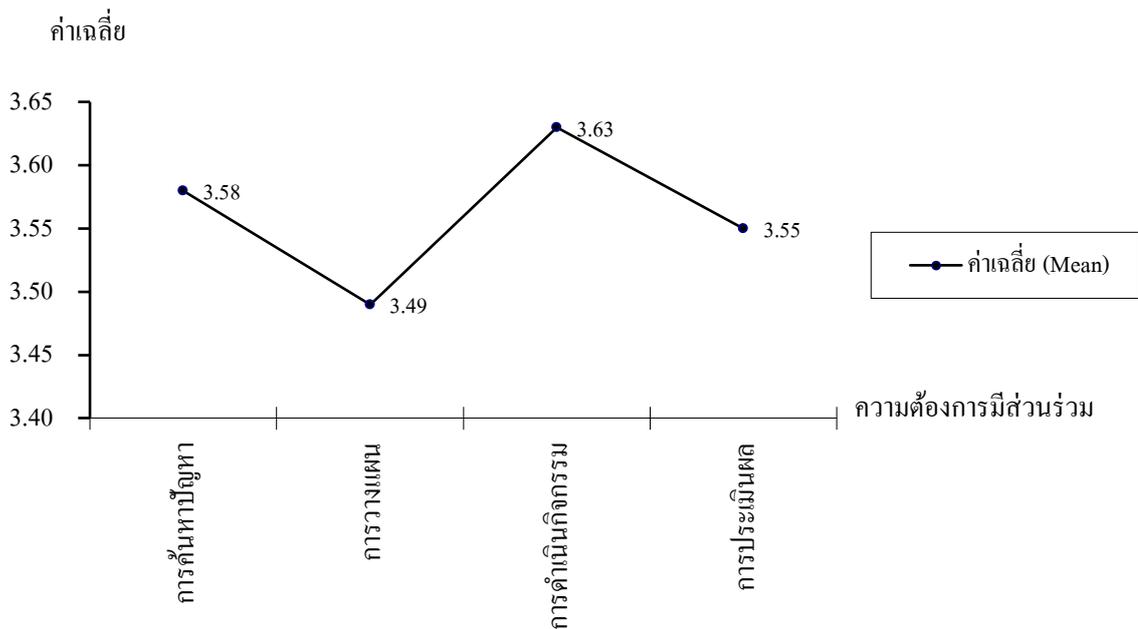
สังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
เทศบาล	197	51.17
องค์การบริหารส่วนตำบล	188	48.83
รวม	385	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ปกครองแต่ละกลุ่มมีจำนวนใกล้เคียงกัน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 51.17 และเป็นผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 48.83

ตอนที่ 2 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา (n = 385)

ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการค้นหาค้นหาปัญหา	3.58	0.71	มาก
2. ด้านการวางแผน	3.49	0.71	ปานกลาง
3. ด้านการดำเนินกิจกรรม	3.63	0.68	มาก
4. ด้านการประเมินผล	3.55	0.75	มาก
รวม	3.56	0.64	มาก

ภาพที่ 4.1 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา

จากตารางที่ 4.3 และภาพที่ 4.1 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการค้นหาปัญหา ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการประเมินผลในระดับมาก ส่วนด้านการวางแผนมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการค้นหาปัญหา

ข้อ	ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการค้นหาปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.64	0.87	มาก
2	การค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.52	0.86	มาก
3	การพิจารณาประเด็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องการแก้ไขตามลำดับ ก่อน - หลัง	3.49	0.89	ปานกลาง
4	การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาและ การแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.67	0.87	มาก
5	การจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น	3.57	0.93	มาก
รวม		3.58	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการค้นหาปัญหา โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนา และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสูงสุด ($\bar{X} = 3.67$) รองลงมาสองลำดับแรก ได้แก่ การเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.64$) และการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ($\bar{X} = 3.57$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน

ข้อ	ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการวางแผน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6	การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.36	0.89	ปานกลาง
7	การกำหนดแนวทางการพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.42	0.90	ปานกลาง
8	การวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน	3.54	0.93	มาก
9	การวางแผนเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.54	0.88	มาก
10	การกำหนดกิจกรรมการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.48	0.98	ปานกลาง
11	การเสนอแนะวิธีดำเนินดำเนินการในโครงการ/กิจกรรมการ พัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.41	0.92	ปานกลาง
12	การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	3.35	0.98	ปานกลาง
13	การวางแผนการจัดหาเงิน วัสดุ อุปกรณ์การสอน สื่อการสอน เพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.41	0.98	ปานกลาง
14	การวางแผนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับ ชุมชน	3.61	0.93	มาก
15	การกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.81	0.94	มาก
รวม		3.49	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการวางแผน โดยภาพรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมสูงสุดสามลำดับแรก ได้แก่ การกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.81$) การวางแผนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชน ($\bar{X} = 3.61$) และการวางแผนเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.54$) ตามลำดับ สำหรับการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมต่ำสุด ($\bar{X} = 3.35$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินกิจกรรม

ข้อ	ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการดำเนินกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
16	การสนับสนุนหรือบริจาคเงิน วัสดุ อุปกรณ์การสอน สื่อการสอน เพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.54	0.90	มาก
17	การส่งเสริม สนับสนุนให้มีการระดมทรัพยากร เช่น การทอดผ้าป่า การรับบริจาคเงินหรือวัสดุต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.53	1.01	มาก
18	การพัฒนาอาคาร สถานที่และจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อพัฒนาการของเด็ก	3.66	0.86	มาก
19	การส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งให้ความรู้ในชุมชน	3.79	0.86	มาก
20	กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจัดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น วันแม่ วันเด็กแห่งชาติ วันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น	4.02	0.91	มาก
21	การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง	3.57	0.96	มาก
22	การสนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเชิญผู้สูงอายุมาเล่านิทาน หรือสาธิตการทำของเล่นและของใช้พื้นบ้านแก่เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.57	0.95	มาก
23	การเป็นพี่เลี้ยง อาสาสมัครดูแลเด็ก หรือครูช่วยสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.32	0.99	ปานกลาง
24	การประสานงานเพื่อช่วยเหลือเด็ก เช่น เด็กด้อยโอกาส เด็กพิการ ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่	3.63	0.95	มาก
	รวม	3.63	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการดำเนินกิจกรรม โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับมากเกือบทุกข้อ

ขกเว้นการเป็นผู้เลี้ยง อาสาสมัครดูแลเด็ก หรือครูช่วยสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผล

ข้อ	ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
25	การกำหนดความต้องการและแนวทางในการติดตาม ความก้าวหน้าในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.50	0.88	มาก
26	การแนะนำ ช่วยเหลือ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.44	0.93	ปานกลาง
27	การแสดงความคิดเห็น แนะนำ หรือติชมการปฏิบัติงานของ ผู้ดูแลเด็กและบุคลากรอื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นข้อมูล ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน	3.64	0.93	มาก
28	การทดสอบพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก เช่น การวัดการเจริญเติบโต การทดสอบสมรรถภาพของร่างกาย การทดสอบทักษะการใช้ภาษา เป็นต้น	3.66	0.94	มาก
29	การแก้ไขปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.51	0.93	มาก
	รวม	3.55	0.75	มาก

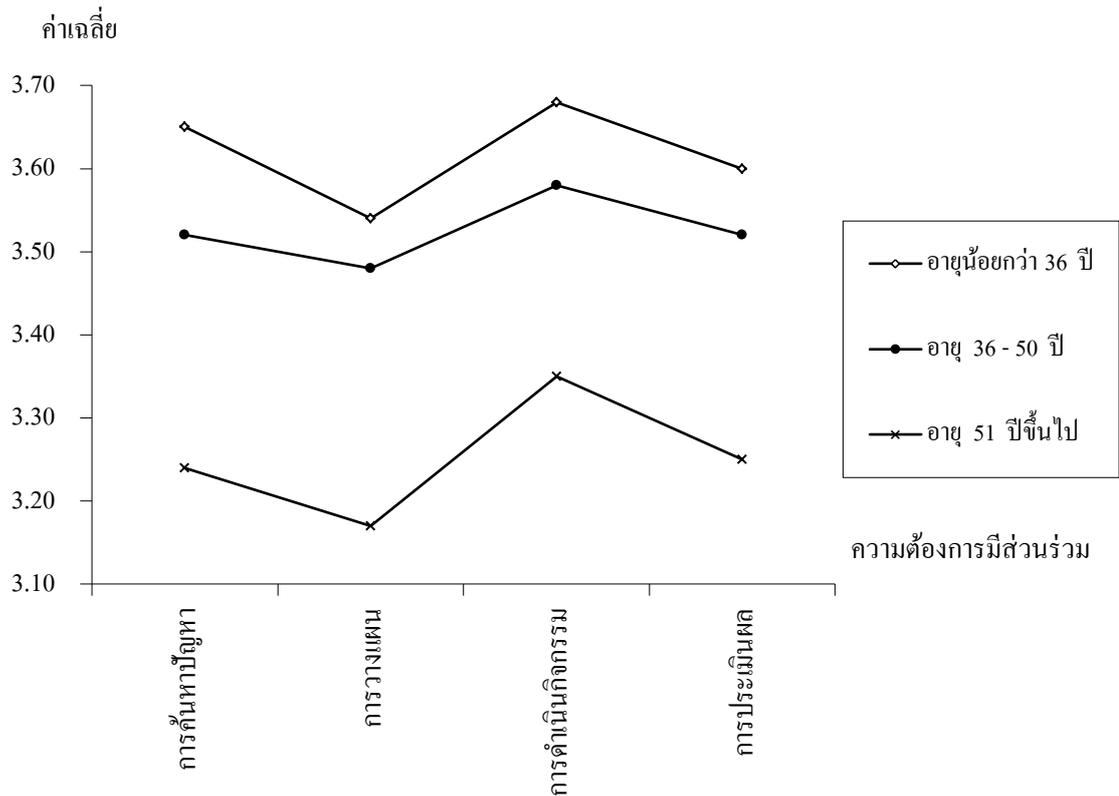
จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับมาก สามลำดับแรก ได้แก่ การทดสอบพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก เช่น การวัดการเจริญเติบโต การทดสอบสมรรถภาพของร่างกาย การทดสอบทักษะการใช้ภาษา เป็นต้น ($\bar{X} = 3.66$) และการแสดงความคิดเห็น แนะนำ หรือติชมการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กและบุคลากรอื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.64$) และการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.51$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนา

เด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ (n = 385)

ความต้องการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง	อายุ					
	น้อยกว่า 36 ปี (n=231)		36 – 50 ปี (n=128)		51 ปีขึ้นไป (n=26)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการค้นหาคำปรึกษา	3.65	0.70	3.52	0.72	3.24	0.62
2. ด้านการวางแผน	3.54	0.72	3.48	0.70	3.17	0.66
3. ด้านการดำเนินกิจกรรม	3.68	0.66	3.58	0.69	3.35	0.72
4. ด้านการประเมินผล	3.60	0.72	3.52	0.77	3.25	0.84
รวม	3.62	0.63	3.52	0.65	3.25	0.61

ภาพที่ 4.2 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ

จากตารางที่ 4.8 และภาพที่ 4.2 พบว่าผู้ปกครองกลุ่มอายุต่ำกว่า 36 ปี และกลุ่มอายุ 36-50 ปี มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้ปกครองกลุ่มอายุต่ำกว่า 36 ปี มีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับมากทุกด้าน สำหรับผู้ปกครองกลุ่มอายุ 36-50 ปี มีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการค้นหาค้นหา ด้านการดำเนินการกิจกรรม และด้านการประเมินผล ส่วนด้านการวางแผนมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง สำหรับผู้ปกครองกลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมและรายด้านในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ (n = 385)

ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการค้นหาปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	2	4.66	2.33	4.68	0.01*
	ภายในกลุ่ม	382	190.11	0.50		
	รวม	384	194.76			
2. ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.23	1.62	3.20	0.04*
	ภายในกลุ่ม	382	192.68	0.50		
	รวม	384	195.91			
3. ด้านการดำเนินกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.96	1.48	3.26	0.04*
	ภายในกลุ่ม	382	173.33	0.45		
	รวม	384	176.29			
4. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	3.16	1.58	2.83	0.06
	ภายในกลุ่ม	382	213.03	0.56		
	รวม	384	216.18			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.43	1.72	4.26	0.01*
	ภายในกลุ่ม	382	153.62	0.40		
	รวม	384	157.05			

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มอายุแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มอายุแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการค้นหาปัญหา ด้านการวางแผน และด้านการดำเนินกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) สำหรับด้านการประเมินผล ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

กรณีที่พบว่ามีค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ผู้วิจัยทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี LSD. (Fisher's Least – Significant Different) ดังแสดงในตารางที่ 4.10 – 4.13

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ

อายุ		น้อยกว่า 36 ปี	36 – 50 ปี	51 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	3.62	3.52	3.25
น้อยกว่า 36 ปี	3.62	-	0.10	0.37*
36 – 50 ปี	3.52		-	0.27*
51 ปีขึ้นไป	3.25			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.10 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) จำนวน 2 คู่ คือ ผู้ปกครองกลุ่มอายุน้อยกว่า 36 ปี และกลุ่มอายุ 36 – 50 ปี มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการค้นหาปัญหา จำแนกตามอายุ

อายุ		น้อยกว่า 36 ปี	36 – 50 ปี	51 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	3.65	3.52	3.24
น้อยกว่า 36 ปี	3.65	-	0.13	0.41*
36 – 50 ปี	3.52		-	0.28
51 ปีขึ้นไป	3.24			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.11 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการค้นหาปัญหา จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) จำนวน 1 คู่ คือ ผู้ปกครองกลุ่มอายุน้อยกว่า 36 ปี มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการค้นหาปัญหามากกว่ากลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน จำแนกตามอายุ

อายุ		น้อยกว่า 36 ปี	36 – 50 ปี	51 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	3.54	3.48	3.17
น้อยกว่า 36 ปี	3.54	-	0.06	0.37*
36 – 50 ปี	3.48		-	0.31*
51 ปีขึ้นไป	3.17			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.12 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) จำนวน 2 คู่ คือ ผู้ปกครองกลุ่มอายุน้อยกว่า 36 ปี และกลุ่มอายุ 36 – 50 ปี มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการวางแผนมากกว่ากลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอายุ

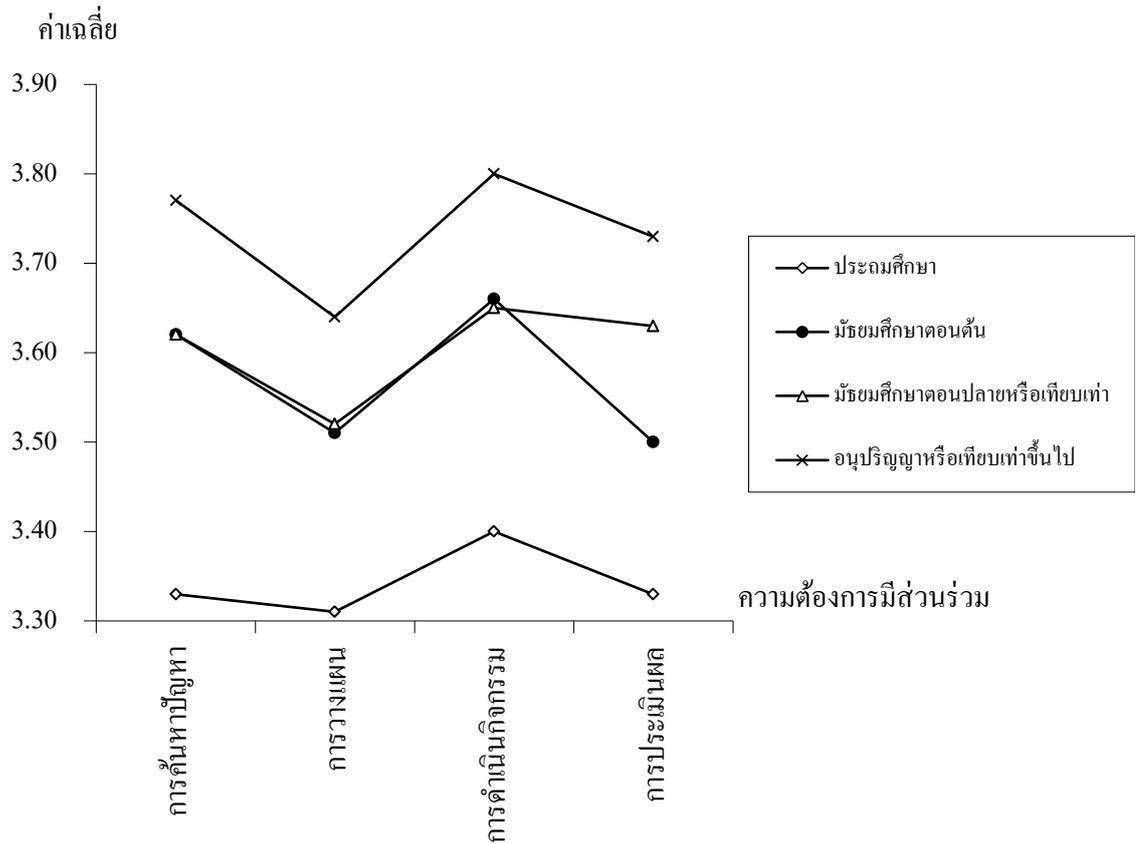
อายุ		น้อยกว่า 36 ปี	36 – 50 ปี	51 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	3.68	3.58	3.35
น้อยกว่า 36 ปี	3.68	-	0.10	0.33*
36 – 50 ปี	3.58		-	0.23
51 ปีขึ้นไป	3.35			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.13 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) จำนวน 1 คู่ คือ ผู้ปกครองกลุ่มอายุน้อยกว่า 36 ปี มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการดำเนินกิจกรรมมากกว่ากลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา
(n = 385)

ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง	ระดับการศึกษา							
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษา ตอนปลายหรือ เทียบเท่า		อนุปริญญา หรือเทียบเท่า ขึ้นไป	
	(n=100)		(n=82)		(n=106)		(n=97)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการค้นหาปัญหา	3.33	0.69	3.62	0.75	3.62	0.64	3.77	0.71
2. ด้านการวางแผน	3.31	0.67	3.51	0.76	3.52	0.68	3.64	0.73
3. ด้านการดำเนินกิจกรรม	3.40	0.66	3.66	0.71	3.65	0.67	3.80	0.63
4. ด้านการประเมินผล	3.33	0.75	3.50	0.78	3.63	0.68	3.73	0.75
รวม	3.34	0.59	3.57	0.70	3.60	0.60	3.73	0.63

ภาพที่ 4.3 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา

จากตารางที่ 4.14 และภาพที่ 4.3 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และอนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไปมีความต้องการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมและรายด้านในระดับมากทุกด้าน ส่วนผู้ปกครองกลุ่มที่จบการศึกษาระดับศึกษาประถมศึกษา มีความต้องการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมและรายด้านในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 385)

ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการค้นหาปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	3	10.00	3.33	6.87	0.00*
	ภายในกลุ่ม	381	184.76	0.48		
	รวม	384	194.76			
2. ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	3	5.44	1.81	3.63	0.01*
	ภายในกลุ่ม	381	190.47	0.50		
	รวม	384	195.91			
3. ด้านการดำเนินกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	7.97	2.66	6.01	0.00*
	ภายในกลุ่ม	381	168.33	0.44		
	รวม	384	176.29			
4. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3	9.02	3.01	5.53	0.00*
	ภายในกลุ่ม	381	207.16	0.54		
	รวม	384	216.18			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	7.86	2.62	6.69	0.00*
	ภายในกลุ่ม	381	149.19	0.39		
	รวม	384	157.05			

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความ
ต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ ($p \leq 0.05$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมี
ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
($p \leq 0.05$) ทุกด้าน จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD. (Fisher's Least – Significant
Different) ดังแสดงในตารางที่ 4.16 – 4.20

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	มัธยมศึกษา อนุปริญญา หรือเทียบเท่า ขึ้นไป			
		ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	ตอนปลาย หรือ เทียบเท่า	หรือ เทียบเท่า ขึ้นไป
	$\bar{X}$	3.34	3.57	3.60	3.73
ประถมศึกษา	3.34	-	0.23*	0.26*	0.39*
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.57		-	0.03	0.16
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	3.60			-	0.13
อนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป	3.73				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.16 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายกลุ่ม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ปกครองกลุ่มที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และอนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมมากกว่าผู้ปกครองกลุ่มที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการค้นหาค้นหาปัญหา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	มัธยมศึกษา อนุปริญญา หรือเทียบเท่า ขึ้นไป			
		ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	ตอนปลาย หรือ เทียบเท่า	หรือ เทียบเท่า ขึ้นไป
		3.33	3.62	3.62	3.77
ประถมศึกษา	3.33	-	0.29*	0.29*	0.44*
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.62		-	0.00	0.15
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	3.62			-	0.15
อนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป	3.77				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.17 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการค้นหาค้นหาปัญหา จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ผู้ปกครองกลุ่มที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และอนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการค้นหาค้นหาปัญหามากกว่าผู้ปกครองกลุ่มที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	มัธยมศึกษา อนุปริญญา หรือเทียบเท่า			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	ตอนปลาย หรือเทียบเท่า	หรือเทียบเท่าขึ้นไป
		3.31	3.51	3.52	3.64
ประถมศึกษา	3.31	-	0.20	0.21*	0.33*
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.51		-	0.01	0.13
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	3.52			-	0.12
อนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป	3.64				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.18 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) จำนวน 2 คู่ คือ ผู้ปกครองกลุ่มที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และอนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีความต้องการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนมากกว่าผู้ปกครองกลุ่มที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	มัธยมศึกษา อนุสัญญา หรือ เทียบเท่า			
		ประถมศึกษา ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	ตอนปลาย หรือ เทียบเท่า	หรือ เทียบเท่า ขึ้นไป
		3.40	3.66	3.65	3.80
ประถมศึกษา	3.40	-	0.26*	0.25*	0.40*
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.66		-	0.01	0.20
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	3.65			-	0.17
อนุสัญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป	3.80				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.19 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ผู้ปกครองกลุ่มที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า และระดับอนุสัญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีความต้องการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินกิจกรรมมากกว่าผู้ปกครองกลุ่มที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา

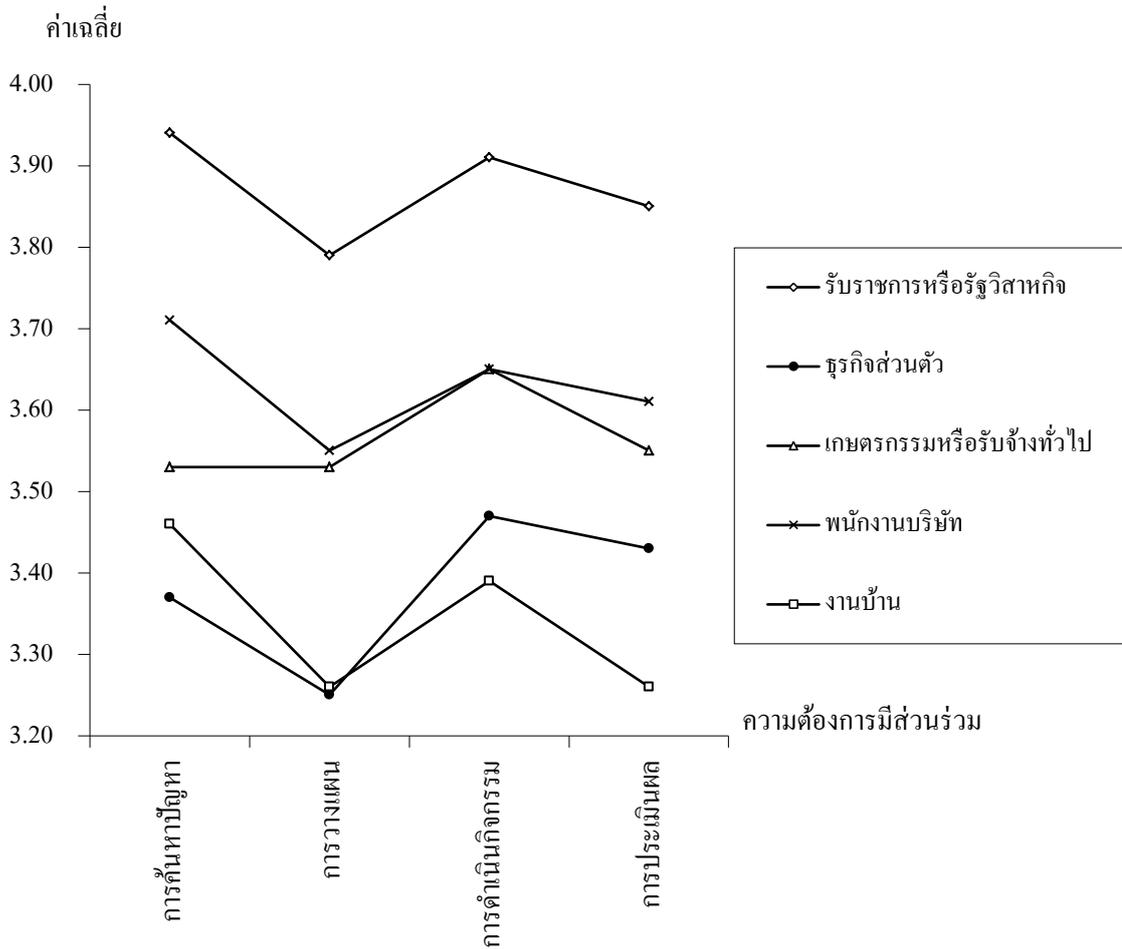
ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	มัธยมศึกษา อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า ขึ้นไป			
		ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	ตอนปลาย หรือ เทียบเท่า	หรือ เทียบเท่า ขึ้นไป
ประถมศึกษา	3.33	-	0.17	0.30*	0.40*
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.50		-	0.13	0.23*
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	3.63			-	0.10
อนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป	3.73				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.20 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ผู้ปกครองกลุ่มที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และอนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีความต้องการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลมากกว่าผู้ปกครองกลุ่มที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และผู้ปกครองกลุ่มที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีความต้องการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลมากกว่าผู้ปกครองกลุ่มที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ
(n = 385)

ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง	อาชีพ									
	รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ (n=52)		ธุรกิจ ส่วนตัว (n=57)		เกษตรกร หรือ รับจ้างทั่วไป (n=172)		พนักงาน บริษัท (n=59)		งานบ้าน (n=45)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการค้นหาปัญหา	3.94	0.60	3.37	0.86	3.53	0.69	3.71	0.63	3.46	0.66
2. ด้านการวางแผน	3.79	0.68	3.25	0.92	3.53	0.63	3.55	0.61	3.26	0.73
3. ด้านการดำเนินกิจกรรม	3.91	0.59	3.47	0.84	3.65	0.64	3.65	0.60	3.39	0.69
4. ด้านการประเมินผล	3.85	0.62	3.43	0.97	3.55	0.71	3.61	0.57	3.26	0.81
รวม	3.87	0.56	3.38	0.83	3.56	0.59	3.63	0.54	3.34	0.64

ภาพที่ 4.4 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ

จากตารางที่ 4.21 และภาพที่ 4.4 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ เกษตรกรรมหรือรับจ้างทั่วไปและพนักงานบริษัท มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมและรายด้านในระดับมากทุกด้าน ส่วนผู้ปกครองกลุ่มที่มีอาชีพทำธุรกิจส่วนตัวและงานบ้าน มีความต้องการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมและรายด้านระดับปานกลางทุกด้าน โดยผู้ปกครองกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความต้องการมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มอาชีพอื่นทุกกลุ่ม

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ (n = 385)

ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการค้นหาปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	4	11.16	2.79	5.78	0.00*
	ภายในกลุ่ม	380	183.60	0.48		
	รวม	384	194.76			
2. ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	4	10.97	2.74	5.64	0.00*
	ภายในกลุ่ม	380	184.94	0.49		
	รวม	384	195.91			
3. ด้านการดำเนินกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	4	8.20	2.05	4.64	0.00*
	ภายในกลุ่ม	380	168.09	0.44		
	รวม	384	176.29			
4. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	4	9.30	2.33	4.27	0.00*
	ภายในกลุ่ม	380	206.88	0.54		
	รวม	384	216.18			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	9.29	2.32	5.97	0.00*
	ภายในกลุ่ม	380	147.76	0.39		
	รวม	384	157.05			

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ทุกด้าน จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD. (Fisher's Least – Significant Different) ดังแสดงในตารางที่ 4.23 – 4.27

ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	เกษตรกร หรือ รับจ้างทั่วไป	พนักงาน บริษัท	งานบ้าน
		3.87	3.38	3.56	3.63	3.34
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	3.87	-	0.49*	0.31*	0.24*	0.53*
ธุรกิจส่วนตัว	3.38		-	0.18	0.25*	0.04
เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	3.56			-	0.07	0.22*
พนักงานบริษัท	3.63				-	0.29*
งานบ้าน	3.34					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.23 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) จำนวน 7 คู่ ได้แก่ ผู้ปกครองกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความต้องการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นทุกกลุ่ม ผู้ปกครองกลุ่มที่มีอาชีพพนักงานบริษัทมีความต้องการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว ผู้ปกครองกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป และพนักงานบริษัทมีความต้องการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพทำงานบ้าน

ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการค้นหาปัญหา จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	เกษตรกร หรือ รับจ้างทั่วไป	พนักงาน บริษัท	งานบ้าน
		3.94	3.37	3.53	3.71	3.46
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	3.94	-	0.57*	0.41*	0.23	0.48*
ธุรกิจส่วนตัว	3.37		-	0.16	0.34*	0.09
เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	3.53			-	0.18	0.07
พนักงานบริษัท	3.71				-	0.25
งานบ้าน	3.46					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.24 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการค้นหาปัญหา จำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) จำนวน 4 คู่ ได้แก่ ผู้ปกครองกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความต้องการมีส่วนร่วมด้านการค้นหาปัญหามากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไปและงานบ้าน ผู้ปกครองกลุ่มที่มีอาชีพพนักงานบริษัทมีความต้องการมีส่วนร่วมด้านการค้นหาปัญหามากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว

ตารางที่ 4.25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ	ธุรกิจ	เกษตรกร	พนักงาน	งานบ้าน
		หรือ รัฐวิสาหกิจ	ส่วนตัว	หรือ รับจ้างทั่วไป	บริษัท	
		3.79	3.25	3.53	3.55	3.26
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	3.79	-	0.54*	0.26*	0.24	0.53*
ธุรกิจส่วนตัว	3.25		-	0.28*	0.30*	0.01
เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	3.53			-	0.02	0.27*
พนักงานบริษัท	3.55				-	0.29*
งานบ้าน	3.26					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.25 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน จำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) จำนวน 7 คู่ ได้แก่ ผู้ปกครองกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความต้องการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนมากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป และงานบ้าน ผู้ปกครองกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป และพนักงานบริษัทมีความต้องการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนมากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพทำธุรกิจส่วนตัวและงานบ้าน

ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	เกษตรกร หรือ รับจ้างทั่วไป	พนักงาน บริษัท	งานบ้าน
		3.91	3.47	3.65	3.65	3.39
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	3.91	-	0.44*	0.26*	0.26*	0.52*
ธุรกิจส่วนตัว	3.47		-	0.18	0.18	0.08
เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	3.65			-	0.00	0.26*
พนักงานบริษัท	3.65				-	0.26
งานบ้าน	3.39					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.26 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความต้อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินกิจกรรม จำแนกตามอาชีพเป็นรายกลุ่ม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ปกครองกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความต้อการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินกิจกรรมมากกว่าทุกกลุ่มอาชีพ และผู้ปกครองกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไปมีความต้อการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินกิจกรรมมากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพทำงานบ้าน

ตารางที่ 4.27 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผล จำแนกตามอาชีพ

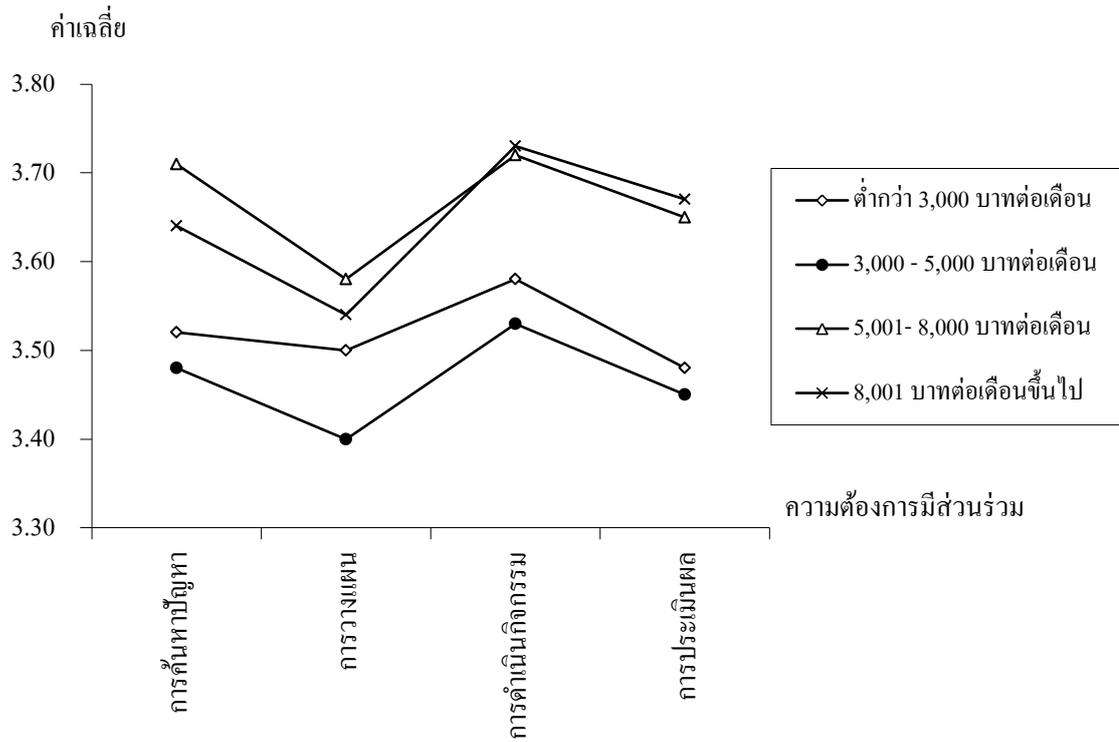
อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	เกษตรกร หรือ รับจ้างทั่วไป	พนักงาน บริษัท	งานบ้าน
		3.85	3.43	3.55	3.61	3.26
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	3.85	-	0.42*	0.30*	0.24	0.59*
ธุรกิจส่วนตัว	3.43		-	0.12	0.18	0.17
เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	3.55			-	0.06	0.29*
พนักงานบริษัท	3.61				-	0.35*
งานบ้าน	3.26					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.27 เมื่อทดสอบความแตกต่างของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผล จำแนกตามอาชีพเป็นรายกลุ่ม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ปกครองกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความต้องการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลมากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป และงานบ้าน ผู้ปกครองกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไปและพนักงานบริษัทมีความต้องการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลมากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพทำงานบ้าน

ตารางที่ 4.28 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน
(n = 385)

ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง	รายได้ต่อเดือน							
	ต่ำกว่า 3,000 บาท (n=74)		3,000-5,000 บาท (n=137)		5,001-8,000 บาท (n=98)		8,001 บาท ขึ้นไป (n=76)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	1. ด้านการค้นหาคำปรึกษา	3.52	0.63	3.48	0.78	3.71	0.63	3.64
2. ด้านการวางแผน	3.50	0.68	3.40	0.71	3.58	0.68	3.54	0.79
3. ด้านการดำเนินกิจกรรม	3.58	0.69	3.53	0.68	3.72	0.69	3.73	0.62
4. ด้านการประเมินผล	3.48	0.72	3.45	0.81	3.65	0.65	3.67	0.76
รวม	3.52	0.59	3.47	0.67	3.67	0.61	3.64	0.65

ภาพที่ 4.5 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

จากตารางที่ 4.28 และภาพที่ 4.5 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 8,000 บาท และกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน 8,001 บาทขึ้นไป มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมและรายด้านในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ 4.29 เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน (n = 385)

ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการค้นหาปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	3	3.66	1.22	2.43	0.06
	ภายในกลุ่ม	381	191.10	0.50		
	รวม	384	194.76			
2. ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.97	0.66	1.29	0.28
	ภายในกลุ่ม	381	193.94	0.51		
	รวม	384	195.91			
3. ด้านการดำเนินกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	3.07	1.02	2.25	0.08
	ภายในกลุ่ม	381	173.22	0.45		
	รวม	384	176.29			
4. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3	3.81	1.27	2.28	0.08
	ภายในกลุ่ม	381	212.37	0.56		
	รวม	384	216.18			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.96	0.99	2.44	0.06
	ภายในกลุ่ม	381	154.09	0.40		
	รวม	384	157.05			

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.30 เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (n = 385)

ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง	สังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				t	P
	เทศบาล (n=197)		องค์การบริหารส่วนตำบล (n=188)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการค้นหาปัญหา	3.58	0.71	3.58	0.72	-0.11	0.91
2. ด้านการวางแผน	3.47	0.74	3.52	0.69	-0.69	0.49
3. ด้านการดำเนินกิจกรรม	3.61	0.64	3.64	0.72	-0.35	0.73
4. ด้านการประเมินผล	3.52	0.77	3.58	0.72	-0.74	0.46
รวม	3.55	0.64	3.58	0.64	-0.47	0.64

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลและ
องค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวม
และรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 4.31 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการค้นหาคำปรึกษา

ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ความถี่	ร้อยละ
1. ต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมหรือปรึกษาหารือเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	316	64.89
2. ต้องการมีส่วนร่วมในการรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นและเก็บเป็นข้อมูล เสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณา แก้ไข	171	35.11
รวม	487	100.00

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามข้อนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 64.89
มีความต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมหรือปรึกษาหารือเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความจำเป็นใน
การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่เหลืออีกร้อยละ 35.11 มีความต้องการมีส่วนร่วมในการรวบรวม
ปัญหาที่เกิดขึ้นและเก็บเป็นข้อมูลเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ
พิจารณาแก้ไข

ตารางที่ 4.32 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน

ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ความถี่	ร้อยละ
1. ต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนการประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	277	49.11
2. ต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	173	30.68
3. ต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	114	20.21
รวม	564	100.00

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามในข้อนี้ส่วนใหญ่มีความต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมหรือวางแผนการประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับ แนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.11

ตารางที่ 4.33 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินกิจกรรม

ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ความถี่	ร้อยละ
1. ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	271	28.05
2. ต้องการมีส่วนร่วมในการเป็นแรงงานหรือจัดหาแรงงานเพื่อพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	104	10.77
3. ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	174	18.01
4. ต้องการมีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่เด็กเป็นครั้งคราว เช่น เล่านิทาน สอนทำอาหาร ร้องเพลง เล่นดนตรี เป็นต้น	167	17.29
5. ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งชมรมหรือสมาคมผู้ปกครองเพื่อ ร่วมกันพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	127	13.15
6. ต้องการมีส่วนร่วมในการประสานงานเพื่อขอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	123	12.73
รวม	966	100.00

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามในข้อนี้ส่วนใหญ่มีความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.05 รองลงมาสองลำดับแรก ได้แก่ ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คิดเป็นร้อยละ 18.01 และ ต้องการมีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่เด็กเป็นครั้งคราว เช่น เล่านิทาน สอนทำอาหาร ร้องเพลง เล่นดนตรี เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 17.29

ตารางที่ 4.34 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผล

ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ความถี่	ร้อยละ
1. ต้องการมีส่วนร่วมในการติดตามความก้าวหน้าของงานที่มีปัญหา เป็นรายกรณี	132	15.90
2. ต้องการมีส่วนร่วมในการติดตามความเจริญเติบโตของเด็ก ด้านน้ำหนัก และส่วนสูง และร่วมแก้ไขปัญหาเด็กที่มีน้ำหนักและส่วนสูงผิดปกติ	203	24.46
3. ต้องการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความเหมาะสมและความปลอดภัยของวัสดุ-อุปกรณ์พัฒนาเด็ก เช่น ของเล่นเด็ก หนังสือนิทาน เครื่องเล่นสนาม สื่่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น	260	31.33
4. ต้องการมีส่วนร่วมในการพิจารณาทบทวนวิธีดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	104	12.53
5. ต้องการมีส่วนร่วมในการค้นหาและนำข้อบกพร่องจากการดำเนินงาน มาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้	131	15.78
รวม	830	100.00

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามในข้อนี้ส่วนใหญ่มีความ ต้องการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความเหมาะสมและความปลอดภัยของวัสดุ- อุปกรณ์พัฒนาเด็ก เช่น ของเล่นเด็ก หนังสือนิทาน เครื่องเล่นสนาม สื่่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 31.33 รองลงมาสองลำดับแรก ได้แก่ ต้องการมีส่วนร่วมในการติดตามความเจริญเติบโตของเด็ก ด้านน้ำหนักและส่วนสูง และร่วมแก้ไขปัญหาเด็กที่มีน้ำหนักและส่วนสูงผิดปกติ คิดเป็นร้อยละ 24.46 และต้องการมีส่วนร่วมในการติดตามความก้าวหน้าของงานที่มีปัญหาเป็นรายกรณี คิดเป็น ร้อยละ 15.90

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองและสังกัดของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ปีงบประมาณ 2553 จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด จำนวน 683 แห่ง ผู้ปกครองเด็กเล็ก จำนวน 27,472 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง ของ Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น (level of confidence) 95 % ดังนั้น กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้อย่างน้อยที่สุดควรมีจำนวน 378 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บ ข้อมูลมากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดขนาดโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan โดยส่ง แบบสอบถามไปทั้งสิ้น จำนวน 450 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 402 ฉบับ โดยเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 385 ฉบับ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้จำนวนผู้ปกครอง เด็กเล็กที่ตอบแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 385 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage random sampling)

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่ง แบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อคำถามตอนนี้เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อคำถามตอนนี้เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ที่สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก และข้อคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน จำนวน 4 ข้อ ข้อคำถามตอนนี้เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างระหว่างวันที่ 2 ธันวาคม 2552 – 15 มกราคม 2553 โดยได้ติดต่อขอหนังสือส่งเก็บข้อมูลจากฝ่ายบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขออนุญาตนายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมากยิ่งขึ้น จึงได้ขอหนังสือส่งเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความร่วมมือจากนักวิชาการศึกษา/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/ผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการแจกแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามส่งคืน โดยส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์พร้อมทั้งแนบซองจดหมายติดดวงตราไปรษณียากรไปให้ผู้ประสานงาน (ผู้ช่วยวิจัย) นำไปแจกให้แก่กลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถามที่ส่งไปเก็บข้อมูลทั้งหมด จำนวน 450 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 402 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.33 โดยเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 385 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.56 ซึ่งจำนวนแบบสอบถามที่สมบูรณ์มีมากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดขนาดโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan จำนวน 7 ฉบับ เพื่อให้ระดับความเชื่อมั่นสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 385 ฉบับ มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดระเบียบข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการค้นหาคำปัญหา การวางแผน การดำเนินกิจกรรม และการประเมินผล โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่

(t-test) ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธี LSD. (Fisher’s Least – Significant Different)

กำหนดเกณฑ์การแปลผลความหมายของคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด

2) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านต่าง ๆ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

3) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองและสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

1.3 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.3.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองและสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน พบว่าเมื่อจำแนกตามอายุ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 36 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาอายุ 36 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.25 และอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.75

จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ปกครองแต่ละกลุ่มมีจำนวนใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.53

จำแนกตามอาชีพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 44.68 รองลงมาสองลำดับ ได้แก่ พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 15.32 และธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 14.80

จำแนกตามรายได้ต่อเดือน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 35.58 มีรายได้ 3,000 – 5,000 บาทต่อเดือน รองลงมาสองลำดับ ได้แก่ 5,001 – 8,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 25.46 และ 8,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 19.74

เมื่อพิจารณาตามสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 51.17 และเป็นผู้ปกครอง เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 48.83

1.3.2 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา

จากการวิจัยพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการค้นหาปัญหา ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการประเมินผลในระดับมาก ส่วนด้านการวางแผนมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับ ปานกลาง ดังนี้

1) **ด้านการค้นหาปัญหา** ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สูงสุด รองลงมาสองลำดับแรก ได้แก่ การเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการ จัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น

2) **ด้านการวางแผน** ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมสูงสุดสามลำดับแรก ได้แก่ การกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การวางแผนการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชน และการวางแผนเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ สำหรับการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมต่ำสุด

3) **ด้านการดำเนินกิจกรรม** ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมโดย ภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับมากสามลำดับแรก ได้แก่ การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจัดขึ้นใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น วันแม่ วันเด็กแห่งชาติ วันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น การส่งเสริมให้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งให้ความรู้ในชุมชน การพัฒนาอาคาร สถานที่และจัดสภาพแวดล้อม ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อพัฒนาการของเด็ก ตามลำดับ สำหรับการเป็นพี่เลี้ยง อาสาสมัคร ดูแลเด็กหรือครูช่วยสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

4) *ด้านการประเมินผล* ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมสูงสุดสามลำดับแรก ได้แก่ การทดสอบพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก เช่น การวัดการเจริญเติบโต การทดสอบสมรรถภาพของร่างกาย การทดสอบทักษะการใช้ภาษา เป็นต้น การแสดงความคิดเห็น แนะนำหรือติชมการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กและบุคลากรอื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน และการแก้ปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.3.3 การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา

การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยเมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือนพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่ามีผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ดังนี้

1) ผู้ปกครองกลุ่มอายุแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้ปกครองกลุ่มอายุแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการค้นหาปัญหา ด้านการวางแผน และด้านการดำเนินกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) สำหรับด้านการประเมินผล ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

2) ผู้ปกครองกลุ่มที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

3) ผู้ปกครองกลุ่มอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำแนกตามสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

1.3.4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา

ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสองลำดับแรก ดังนี้

- 1) **ด้านการค้นหาปัญหา** มีความต้องการมีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้
  - (1) การประชุมหรือปรึกษาหารือเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - (2) การรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นและเก็บเป็นข้อมูลเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาแก้ไข
- 2) **ด้านการวางแผน** มีความต้องการมีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้
  - (1) การวางแผนการประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - (2) การเสนอแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 3) **ด้านการดำเนินกิจกรรม** มีความต้องการมีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้
  - (1) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - (2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 4) **ด้านการประเมินผล** มีความต้องการมีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้
  - (1) การตรวจสอบความเหมาะสมและความปลอดภัยของวัสดุ - อุปกรณ์พัฒนาเด็ก เช่น ของเล่นเด็ก หนังสือนิทาน เครื่องเล่นสนาม สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น
  - (2) การติดตามความเจริญเติบโตของเด็ก ด้านน้ำหนักและส่วนสูง และร่วมแก้ไขปัญหาเด็กที่มีน้ำหนักและส่วนสูงผิดปกติ

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครราชสีมา นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา

2.1.1 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวม

ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการค้นหาค้นหาปัญหา การดำเนินกิจกรรม และการประเมินผลในระดับมาก ส่วนด้านการวางแผนมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบกับหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทั้งจากส่วนกลางและภูมิภาค รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 – 2559) ในระดับปฐมวัยซึ่งมุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันทางสังคมในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2544: 3) โดยจากการศึกษาของบุญยิ่ง เทศน้อย (2545 : 98 – 99) เรื่องการศึกษาสภาพและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่ากรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา มีความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในระดับมาก นอกจากนี้กระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ผ่านมาส่งผลให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนเห็นคุณค่าของการศึกษาและตระหนักถึงสิทธิของมนุษย์ที่จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนเริ่มมีความกระตือรือร้นในการเข้ามารับรู้และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้บุตรหลานของตน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2550 (ก) : คำนำ)

2.1.2 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รายข้อในแต่ละด้าน

1) ด้านการค้นหาค้นหาปัญหา ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

ความต้องการในการพัฒนาและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสูงสุด รองลงมา สองลำดับแรก ได้แก่ การเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะหัวใจสำคัญของโรงเรียนในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและดูแลเด็ก ทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนเด็กหรือโรงเรียนอนุบาล คือการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่จะช่วยให้การสอนเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะครูและผู้ปกครองสามารถเข้าถึงเจตคติของกันและกัน พร้อมทั้งจะร่วมกันแก้ปัญหาการศึกษา (Hurst 1991: 87 อ้างถึงใน กุลยา ตันติผลาชีวะ 2544: 31) ซึ่งการประชุมปรึกษาเป็นวิธีการที่จะทำให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน เพราะเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนพร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความรู้และแก้ปัญหาร่วมกัน (Morrison 200: 363 – 364 อ้างถึงใน กุลยา ตันติผลาชีวะ 2544: 32 - 34)

2) *ด้านการวางแผน* ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมสูงสุดสามลำดับแรก ได้แก่ การกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การวางแผนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชน และการวางแผนเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กปฐมวัยเป็นวัยอยากรู้อยากเห็น อยากรลอง ชอบเลียนแบบ ช่างจดจำ ชอบอิสระ เป็นตัวของตัวเอง และเป็นวัยที่เริ่มช่วยเหลือตัวเองได้ แต่สุขภาพร่างกายของเด็กวัยนี้บอบบางไม่แข็งแรง มีความต้านทานโรคต่ำ จึงสามารถติดเชื้อโรคได้ง่าย และเป็นวัยที่กำลังซุกซน ทำให้ประสบอุบัติเหตุได้ง่าย (กรมอนามัย 2547 (ข): 16) ผู้ปกครองจึงมีความต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับบุตรหลานของตน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาทัศนะของพ่อแม่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานในการจัดการศึกษาเด็กก่อนวัยเรียนของกัสโต (Casto 1997: 137) พบว่าพ่อแม่ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเรื่องสุขภาพ ความปลอดภัย การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนของเด็ก การมีการสื่อสารกับพ่อแม่ อาหารและโภชนาการ ซึ่งพ่อแม่ได้จัดลำดับความสำคัญจาก 42 องค์ประกอบย่อยของมาตรฐานหลัก 10 ข้อ ของสมาคมจัดการศึกษาของเด็ก (NAEYC) โดยให้ความสำคัญกับเรื่องที่เด็กควรได้รับการดูแลตลอดเวลามากที่สุด

3) *ด้านการดำเนินกิจกรรม* ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับมากสามลำดับแรก ได้แก่ การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจัดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น วันแม่ วันเด็กแห่งชาติ วันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น การส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่ง

ให้ความรู้ในชุมชน และการพัฒนาอาคาร สถานที่และจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อพัฒนาการของเด็ก ตามลำดับ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วันแม่ วันเด็กแห่งชาติ วันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น เป็นกิจกรรมที่ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองได้มาชื่นชมความสามารถและพัฒนาการต่าง ๆ ของบุตรหลานตนได้อย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับงานวิจัยของบริเวอร์ (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2541: 71) ซึ่งพบว่าวิธีการให้การศึกษแก่ผู้ปกครองโดยวิธีให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน เป็นวิธีการอันดับแรกที่ควรจัดให้มีขึ้น สำหรับการส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งให้ความรู้แก่ชุมชนนั้น เนื่องจากปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งกุลยา ตันติผลาชีวะ (2544 : 37) กล่าวว่าโรงเรียนควรจัดกิจกรรมบริการเพื่อให้บริการแก่ครอบครัวและสังคม ได้แก่ 1) ห้องสมุดของเล่นและอุปกรณ์ที่ผู้ปกครองสามารถขอยืมใช้ประโยชน์ได้ 2) ศูนย์ดูแลเด็กทั้งที่เป็นศูนย์บริการเพื่อการดูแลเด็กที่บริการทั่วไปและบริการรอเด็กกลับบ้าน 3) ศูนย์แลกเปลี่ยนสิ่งของที่ผู้ปกครองเหลือใช้ และ 4) กิจกรรมสนับสนุนผู้ปกครองอื่น ๆ ตามความต้องการของชุมชน สำหรับความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาคาร สถานที่และจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อพัฒนาการเด็กนั้น เนื่องจากผู้ปกครองให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของบุตรหลานตนเป็นอันดับแรก โดยต้องการให้บุตรหลานของตนได้รับการศึกษาและดูแลในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อพัฒนาการของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีนของเยาวนุช ทานาม (2545 : 80) ซึ่งพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมด้านอาคาร สถานที่และสภาพแวดล้อมในระดับมาก

4) *ด้านการประเมินผล* ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมสูงสุดสามลำดับแรก ได้แก่ การทดสอบพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก เช่น การวัดการเจริญเติบโต การทดสอบสมรรถภาพของร่างกาย การทดสอบทักษะการใช้ภาษา เป็นต้น การแสดงความคิดเห็น แนะนำหรือติชมการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กและบุคลากรอื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน และการแก้ปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองมีความต้องการติดตามพัฒนาการของบุตรหลานตนอย่างใกล้ชิด การเฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็กจะทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กสามารถดูแลเด็กให้มีการเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ ป้องกันไม่ให้เด็กเป็นโรคขาดสารอาหารหรือโรคอ้วน และหากมีความผิดปกติ เช่น น้ำหนัก ส่วนสูงเพิ่มน้อยหรือไม่เพิ่ม หรือน้ำหนักลดลง จะสามารถแก้ไขได้ทันที่ก่อนที่จะมีความรุนแรงมากขึ้น (กรมอนามัย 2548: 3) การทำสอบสมรรถภาพ

ของร่างกายและการทดสอบทักษะการใช้ภาษาจะทำให้ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กทราบพัฒนาการในแต่ละช่วงวัยของเด็กว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ และควรมีการส่งเสริมพัฒนาการด้านใดเป็นพิเศษ การประเมินพัฒนาการเด็กมีความสำคัญมาก เพราะนอกจากจะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนแล้ว หากพบเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าจะสามารถแก้ไขและส่งเสริมพัฒนาการเด็กตั้งแต่วัยแรก ๆ ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือเด็กได้ดีที่สุด (กรมอนามัย 2548: 32) นอกจากนี้การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็กทำให้ผู้ปกครองรู้สึกถึงความสำคัญของตนและต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ตลอดจนสามารถนำความคิดเห็นจากผู้ปกครองมาเป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมสำหรับการพัฒนาเด็กต่อไป (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548 (ก): 77) ผู้ปกครองนับว่าเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียกับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กและบุคลากรอื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้นจึงมีความต้องการแสดงความคิดเห็น แนะนำหรือติชมการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กและบุคลากรอื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำให้ผู้ดูแลเด็กและบุคลากรอื่นมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานตลอดเวลา ส่งผลดีต่อการพัฒนาเด็ก สำหรับการแก้ปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะส่งผลกระทบต่อเด็กที่เข้ามาใช้บริการ ดังนั้นผู้ปกครองจึงมีความต้องการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา

2.2.1 การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยเมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือนพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ พบว่ามีผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประเมษฐ์ กิ่งโก้ และคนอื่น ๆ (2545: 819) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ อำเภอคูสมาลัย จังหวัดสกลนคร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ร่วมดำเนินงานในศูนย์ และความเกี่ยวข้องกับเด็กในศูนย์ ส่วนเพศ รายได้ และความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในศูนย์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในศูนย์และสอดคล้องกับเขาวนุช ทานาม (2545 : 81 – 83) ซึ่งได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอน

ภาษาจีน พบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) สำหรับผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ (รายได้ต่อเดือน) แตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

2.2.2 การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ พบว่าผู้ปกครองกลุ่มอายุแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ซึ่งจากการวิจัยพบว่าผู้ปกครองกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 36 ปี มีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองกลุ่มที่มีอายุ 36 – 50 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 36 ปี อยู่ในช่วงวัยหนุ่มสาวและเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ทำให้ความสำคัญกับการศึกษาปฐมวัย และเล็งเห็นว่าช่วงชีวิตปฐมวัย เป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการทุก ๆ ด้าน ดังนั้นผู้ปกครองในวัยนี้จึงมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าช่วงวัยอื่น

2.2.3 การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าผู้ปกครองกลุ่มที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจากการวิจัยพบว่าผู้ปกครองกลุ่มที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไปมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าทุกกลุ่มระดับการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน ซึ่งพบว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางและต่ำ และผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำ เนื่องจากผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดู และที่สำคัญไม่ค่อยมีเวลาให้กับบุตรหลานตนเอง เพราะต้องใช้เวลาแต่ละวันหมดไปกับการประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงและระดับกลาง จะมีความรู้และความเข้าใจเด็กเป็นอย่างดี (เขาวนุช ทานาม 2545 : 82) สอดคล้องกับกฤษยา ดันดิผลาชีวะ (2542 : 23) ซึ่งกล่าวว่าพ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงมีความมุ่งหวังจากโรงเรียนสูง ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยกิจกรรมของโรงเรียน ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อยจะไม่อยากมาโรงเรียน เพราะไม่รู้จะพูดอย่างไรเมื่อครูเรียกไปพบ

2.2.4 การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำแนกตามอาชีพ พบว่าผู้ปกครองกลุ่มอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาชีพของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับเวลาและโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วม จึงส่งผลต่อความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรภรณ์ นันทวงศ์ (2546 : 74) ซึ่งพบว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) โดยผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด เช่นเดียวกับเยวณูช ทานาม (2545 : 85) ซึ่งพบว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง และจากการวิจัยเรื่องบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยในเขตบางกอกน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีบทบาทการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และสังคม ด้านสติปัญญา และด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมีบทบาทการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยสูงกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างหรือพนักงานบริษัท และผู้ปกครองที่มีอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน (สุภาพร สุวรรณศรีนนท์ 2549: 109)

2.2.5 การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำแนกตามรายได้ ต่อเดือนพบว่าผู้ปกครองกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของคัสโต (Casto 1997: 137) ซึ่งพบว่าระดับรายได้ของพ่อแม่ไม่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานในการจัดการศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน เช่นเดียวกับการวิจัยของปรเมศฐ์ กิ่งโก้และคนอื่น ๆ (2545 : 821) พบว่ารายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งอภิญา เวชยชัย (2544) กล่าวว่าบทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมและระดมความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครองมีความสำคัญยิ่ง เพราะในโรงเรียนและสถานศึกษาจะมีบทบาทในการกระตุ้น ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนมากขึ้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าสถานศึกษาต่างให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองทุกระดับ เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

2.2.6 การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำแนกตามสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวม

และรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทให้รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะด้านการศึกษาให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้การศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษาเป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ โดยปัจจุบันเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นเองและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ เช่น ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิดของกรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมการพัฒนาชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (อนุบาล 3 ขวบ) ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นต้น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548 (ข): 1) รวมทั้งสิ้นประมาณ 17,000 กว่าแห่ง นับเป็นโอกาสที่เด็กในท้องถิ่นจะได้รับการพัฒนาเท่าเทียมเด็กในเมือง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2550 (ข) : 48) ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาที่สามารถจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยมาตรฐานการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดแนวทางการเกี่ยวกับดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ประกอบกับมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กำหนดตัวบ่งชี้ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งต้องดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้ในมาตรฐานที่ 8 ส่งผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งในสังกัดเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการประชาสัมพันธ์และจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนและชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทางและแนวทางปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งก่อให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548 (ข) : 27 – 28) ดังนั้นผู้ปกครองเด็กเล็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความต้องการเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการพิจารณา วางแผน กำหนดรูปแบบและศึกษาความเป็นไปได้ในการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง และมีคุณภาพได้มาตรฐาน

3.1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรมีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองแต่ละกลุ่มตามความต้องการ สำหรับกลุ่มที่มีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับมาก เช่น กลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 36 ปี กลุ่มที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป กลุ่มที่มีอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น ควรมีการเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ ผ่านสื่อและกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดทำเอกสาร คู่มือ แผ่นพับ การเยี่ยมบ้าน การประชุม กิจกรรมรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น ในขณะที่เดียวกัน ผู้ปกครองกลุ่มที่มีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เช่น กลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป กลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา กลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัวและงานบ้าน เป็นต้น ควรมีการสร้างความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ชี้แนะให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นในการมีส่วนร่วม และกระตุ้นให้เข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาปัญหาและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2.2 ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านต่าง ๆ

3.2.3 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2544?) แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 – 2559) กรุงเทพมหานคร
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
_____. (2548 ก) คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ส่วนส่งเสริมการศึกษานอกระบบและพัฒนากิจกรรมเยาวชน สำนักประสานและ
พัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
- _____. (2548 ข) มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ส่วนส่งเสริมการศึกษานอกระบบและพัฒนากิจกรรมเยาวชน สำนักประสานและ
พัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
- _____. (2550 ก) แนวการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกรอบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่กระทรวง
ศึกษาธิการกำหนด กรุงเทพมหานคร ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- _____. (2550 ข) รายงานสรุปการจัดงาน “มหกรรมการจัดการศึกษา 2550” กรุงเทพมหานคร
กรมอนามัย (2547 ก) คู่มือการดำเนินงานโครงการศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ กรุงเทพมหานคร
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____. (2547 ข) คู่มือผู้ดูแลเด็ก เพื่อการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ กรุงเทพมหานคร
องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
- _____. (2548) คู่มือผู้ดูแลเด็ก การเฝ้าระวังการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการศูนย์เด็กเล็กน่ายู่
ศูนย์อนามัยที่ 5 นครราชสีมา
- กุลยา ตันติผลลาชีวะ (2541) “วิธีการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครองและสารสนเทศสำหรับผู้ปกครองเด็ก
อนุบาลต้องการ” วารสารการศึกษาปฐมวัย 2,1 (ตุลาคม) : 64-75
- _____. (2542) การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย กรุงเทพมหานคร
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- _____. (2543) “โรงเรียนเด็กเล็ก: Nursery School” วารสารการศึกษาปฐมวัย
4, 3(เมษายน) : 16 - 18
- _____. (2544) “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน” วารสารการศึกษาปฐมวัย
4 (ตุลาคม) : 30 - 37

- ดิเรก ฤกษ์ห่วย (2527) *การพัฒนา : เน้นการพัฒนาสังคมและแนวความคิดความจำเป็นพื้นฐาน*
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ และคนอื่น ๆ (2534) *การพัฒนาชุมชนเชิงปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร
บพิธการพิมพ์
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ (2552) *การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS* พิมพ์ครั้งที่ 10
กรุงเทพมหานคร บิสดิเนตส์แอนด์ดี
- นภเนตร ธรรมบวร (2540) “บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา” ค้นคืนวันที่ 10 มกราคม 2552
จาก <http://www.onec.go.th/publication/4010004/index.htm>
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2547) *การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง*
พิมพ์ครั้งที่ 2 เชียงใหม่ สิริลักษณ์การพิมพ์
- น้ำทิพย์ เสือสารรัตน์ (2546) “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชน
กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นิภาพรรณ หงส์ชูเกียรติ (2544) “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงาน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (2527) *กลวิธีแนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงาน
พัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา นครปฐม*
ศูนย์นโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล
- บังอร เทพเทียน และคนอื่น ๆ (2547) *การเสริมสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการ
พัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชนบท* กรุงเทพมหานคร สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน
มหาวิทยาลัยมหิดล
- บุญยิ่ง เทศน้อย (2545) “การศึกษาสภาพและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ตามทศนะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา”
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
- ประเมษฐ์ กิ่งไก่อ และคนอื่น ๆ (2545) “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็ก
วัยเตาะแตะ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร” *วารสารวิชาการสาธารณสุข* 11, 6
(พฤศจิกายน – ธันวาคม 2545) : 819-825
- ปรัชญา เวสารัชช์ (2528) *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท*
กรุงเทพมหานคร สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- พรรณณี ช.เจนจิต (2538) *จิตวิทยาการเรียนการสอน พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร*
คอมแพคท์พรีนธ์
- พวงผกา จิตติยศรา (2543) “สภาพและปัญหาการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร” *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พิชญ์ ประเสริฐสินธุ์ (2545) “การศึกษาปฐมวัยกับสุขภาพ” *วารสารการศึกษาปฐมวัย*
6, 4 (ตุลาคม) : 6
- ไพรัตน์ เฉชะรินทร์ (2527) *ทบทวนการพัฒนาชนบทไทย* กรุงเทพมหานคร เจริญผล
- ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2531) “การมีส่วนร่วมของประชาชน” *วารสารพัฒนาชุมชน*
27 (กุมภาพันธ์) : 25 – 28
- ภัทรภรณ์ นันทวงศ์ (2546) “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียน
สังกัดเทศบาลนครลำปาง” *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา*
สถาบันราชภัฏลำปาง
- มธุกร ทองโสภิต ระเบียบ มีบัณฑิต และอรอุตฉวี ที่ปรึกษา (2553) “นายรอบรู้” : *นครราชสีมา*
กรุงเทพมหานคร สारคดี
- มาณี ไชยธีรานุกูลศิริ (2543?) *การเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย : บทบาทของสถานเลี้ยงดูเด็ก*
กรุงเทพมหานคร อรุณการพิมพ์ โครงการเสริมสร้างคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย
ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- _____. (2551) *คู่มือ อบต. สำหรับการพัฒนาเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร อรุณการพิมพ์
- เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547) *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม* กรุงเทพมหานคร
บีศ พอยท์
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526) *หลักการพัฒนาชุมชนและพัฒนาชนบท* กรุงเทพมหานคร
ไทยอนุเคราะห์ไทย
- เขาวนุช ทานาม (2545) “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน” *วิทยานิพนธ์การศึกษา*
มหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เขาวพา เฉชะคุปต์ (2542) *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร
เอพี กราฟฟิกส์ ดีไซน์
- _____. (2543) *การศึกษาปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร เอพี กราฟฟิกส์ ดีไซน์

- ลักษณะ ฤทธาคนี (2547) “ทัศนคติของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วิกิพีเดีย (2553) “จังหวัดนครราชสีมา” ค้นคืนวันที่ 2 กรกฎาคม 2553
จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดนครราชสีมา>
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2530) ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการพัฒนาชุมชน : ประชาชน ข้าราชการและผู้นำรัฐบาล กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- สันนิษฐ์ ฉัตรคุปต์ (2542) สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้สร้างสมองเด็กให้ฉลาดได้อย่างไร(ฉบับพ่อแม่) กรุงเทพมหานคร องค์การค้ำของคุรุสภา
- โศจิตักษณ์ กลมศักดิ์วิกุล (2539) “บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา” วิทยานิพนธ์สังคม สงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สถาบันวิจัยสังคมและสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม (2545) โครงการพัฒนาการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อ้างถึงใน ปารีชาติ สถาปัตตานนท์ และคนอื่น ๆ (2549) การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน : จากแนวคิดสู่ปฏิบัติการวิจัยในสังคม กรุงเทพมหานคร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- สายสุรีย์ จุติกุล และคนอื่น ๆ (2542) สภาพการจัดบริการการพัฒนาเด็กปฐมวัย กรุงเทพมหานคร สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี) พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ (2549) มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กรุงเทพมหานคร คุรุสภาลาดพร้าว
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กรุงเทพมหานคร พริกหวานกราฟฟิค
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการศึกษา กรุงเทพมหานคร พริกหวานกราฟฟิค
- _____ (2551) รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร เพลิน สตูดิโอ

- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา (2552) “ข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ วันที่ 10 มิ.ย. 2552” ค้นคืนวันที่ 18 ตุลาคม 2552 จาก <http://www.koratlocal.go.th/e-office/index.php?topic=1416.0>
- สุภาพร สุวรรณศรีนนท์ (2549) “บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในเขตบางกอกน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3” *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มศว* 1, 1 : 105 -111
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2547) “ความขัดแย้ง” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา* หน่วยที่ 8 หน้า 385 – 435 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____.(2548) “ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหารการศึกษา* หน่วยที่ 7 หน้า 171 - 211 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- อคิน รพีพัฒน์ (2527) *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา นครปฐม ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล*
- อภิัญญา เวชชชัย (2544) *รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ*
- Casto, Lori Elizabeth. (1997) “Parent Perceptions of Accreditation Standards in Early Childhood Education.” *Dissertation Abstracts International*. 380,(August) : 137
- Cohen, J. M. and N. T. Uphoff. (1980). “Participation’s Place in Rural Development: Seeking Clarity through Specificity”. *World Development*. 8(March) : 219 – 222
- อ้างอิงใน ลักษณะ นักร้อง (2538) *การศึกษาความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนระหว่างผู้นำชุมชน และผู้จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ในจังหวัดนครปฐม นครปฐม มหาวิทยาลัยศิลปากร*
- Dellicolii, J.M. (1998) Attitudes and perspectives of uninvolved middle school parents regarding the concept of school uninvolved. (Online). Abstract from : UMI Pro Quest Digital Dissertation. อ้างอิงใน ลักษณะ ฤทธาคนี (2547) “ทัศนคติของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” *วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*

Macon, R.A. (1999) "Positive relationships between Parent school involvement and public school inner-city." *School Psychology Review*, 28, Issue3 อ้างถึงใน ศศิลักษณ์ ขยันกิจ (2544) "การพัฒนาโปรแกรมการใช้สารนิทัศน์เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและครูในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอนุบาล" วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม
เรื่อง
ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา
2. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นความลับ การแปลผลการวิจัยจะเป็นในภาพรวม และไม่มีผลผูกพันให้ท่านต้องมีส่วนร่วมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงรูปแบบ วิธีการและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยเกิดประโยชน์สูงสุด โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
3. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (จำนวน 29 ข้อ)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตอนที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (จำนวน 4 ข้อ)

4. โปรดตอบคำถามทุกข้อ โดยเมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว กรุณาตรวจสอบอีกครั้งว่าได้ตอบคำถามครบถ้วนทุกข้อแล้ว แบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนทุกข้อเท่านั้นจึงจะเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถนำไปประมวลผลได้

ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นางสาวบังอร แอกทอง

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย 3 ลงในช่อง ตามระดับความต้องการมีส่วนร่วมของท่าน

ในแต่ละข้อ ข้อละหนึ่งเครื่องหมาย โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมมาก
- 3 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
0	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการดูแลให้เด็กได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่ โดยการเป็นอาสาสมัครตรวจสอบคุณค่าทางโภชนาการหรือความเหมาะสมของอาหารกลางวันจัดให้แก่เด็ก	☐	☐	☐	☐	☐

คำอธิบาย จากตัวอย่างข้อ 0 แสดงว่าท่านต้องการมีส่วนร่วมระดับมากในการดูแลเด็กให้ได้รับสารอาหาร ครบ 5 หมู่ โดยการเป็นอาสาสมัครตรวจสอบคุณค่าทางโภชนาการหรือความเหมาะสมของอาหารกลางวันจัดให้แก่เด็ก

ข้อ	รายการ	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
1	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
2	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
3	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการพิจารณาประเด็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องการแก้ไขตามลำดับก่อน - หลัง	☐	☐	☐	☐	☐

ข้อ	รายการ	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
4	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
5	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น	☐	☐	☐	☐	☐
6	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
7	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
8	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	☐	☐	☐	☐	☐
9	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
10	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
11	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีดำเนินการใน โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
12	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
13	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดหาเงิน วัสดุ อุปกรณ์การสอน สื่อการสอน เพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
14	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชน	☐	☐	☐	☐	☐

ข้อ	รายการ	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
15	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
16	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือบริจาคเงิน วัสดุ อุปกรณ์การสอน สื่อการสอน เพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
17	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการระดมทรัพยากร เช่น การทอดผ้าป่า การรับบริจาคเงินหรือวัสดุต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
18	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาคาร สถานที่ และจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อพัฒนาการของเด็ก	☐	☐	☐	☐	☐
19	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งให้ความรู้ในชุมชน	☐	☐	☐	☐	☐
20	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจัดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น วันแม่ วันเด็กแห่งชาติ วันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น	☐	☐	☐	☐	☐
21	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง	☐	☐	☐	☐	☐
22	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเชิญผู้สูงอายุมาเล่านิทานหรือสาธิตการทำของเล่นและของใช้พื้นบ้านแก่เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
23	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการเป็นพี่เลี้ยง อาสาสมัครดูแลเด็ก หรือครูช่วยสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
24	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการประสานงานเพื่อช่วยเหลือเด็ก เช่น เด็กด้อยโอกาส เด็กพิการ ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่	☐	☐	☐	☐	☐

ข้อ	รายการ	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
25	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการและแนวทางในการติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
26	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ช่วยเหลือติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐
27	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นแนะนำ หรือติชมการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กและบุคลากรอื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน	☐	☐	☐	☐	☐
28	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการทดสอบพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก เช่น การวัดการเจริญเติบโต การทดสอบสมรรถภาพของร่างกาย การทดสอบทักษะการใช้ภาษา เป็นต้น	☐	☐	☐	☐	☐
29	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐	☐	☐	☐	☐

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย 3 ลงในช่อง ที่ตรงกับความต้องการมีส่วนร่วมของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. การค้นหาปัญหา

- ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมหรือปรึกษาหารือเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นและเก็บเป็นข้อมูลเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาแก้ไข
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
- .....

2. การวางแผน

- ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนการประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

3. การดำเนินกิจกรรม

- ท่านต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการเป็นแรงงานหรือจัดหาแรงงานเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่เด็กเป็นครั้งคราว เช่น เล่านิทาน สอนทำอาหาร ร้องเพลง เล่นดนตรี เป็นต้น
- ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งชมรมหรือสมาคมผู้ปกครองเพื่อร่วมกันพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการประสานงานเพื่อขอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

3. อาชีพ (อาชีพหลักที่สร้างรายได้ให้แก่ท่าน)

- รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างเงินเดือนประจำ
- ธุรกิจส่วนตัว เช่น ค้าขาย เจ้าของกิจการ/บริษัท/ห้างร้านต่าง ๆ เป็นต้น
- เกษตรกรรม/รับจ้างทั่วไป
- พนักงานบริษัท/โรงงาน
- แม่บ้าน/พ่อบ้าน (ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน)
- อื่น ๆ (ระบุ).....

4. รายได้ต่อเดือน (เฉพาะรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่รวมรายได้ทั้งครอบครัว)

- ต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน
- 3,000 – 5,000 บาทต่อเดือน
- 5,001 – 8,000 บาทต่อเดือน
- 8,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1. ดร. ประยุทธ์ ชูสอน   อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. ดร. ธวัชชัย รัตต์บุญ   ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา เมืองพัทยา
3. นายภูเกียรติ มีพร้อม   ผู้อำนวยการโรงเรียนสหมิตรวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุรินทร์ เขต 3
4. นายประยงค์ มณีรัตน์   ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกกลางสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสุรินทร์ เขต 3
5. นางฉันทนา อติจรรยาบุรุษ   ครู โรงเรียนสันติวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นครราชสีมา เขต 4

ภาคผนวก ค

ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	
1	0	1	1	1	1	4	0.8
2	1	1	1	1	1	5	1
3	1	1	0	1	1	4	0.8
4	1	0	0	1	1	3	0.6
5	1	1	0	1	1	4	0.8
6	1	1	1	1	1	5	1
7	1	1	1	1	1	5	1
8	-1	1	1	1	1	3	0.6
9	0	1	1	1	1	4	0.8
10	0	1	1	1	1	4	0.8
11	1	1	1	1	0	4	0.8
12	1	1	1	1	1	5	1
13	1	1	1	1	1	5	1
14	1	1	1	1	1	5	1
15	1	1	1	1	1	5	1
16	1	1	1	1	1	5	1
17	1	1	1	1	0	4	0.8
18	1	1	1	1	1	5	1
19	1	1	1	1	1	5	1
20	1	1	1	1	1	5	1
21	0	1	1	1	1	4	0.8
22	1	1	1	1	1	5	1
23	1	1	1	1	1	5	1
24	0	0	1	1	1	3	0.6
25	1	1	1	1	1	5	1

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	เฉลี่ย
26	1	1	1	1	1	5	1
27	1	0	1	1	1	4	0.8
28	0	1	1	1	1	4	0.8
29	1	1	1	1	1	5	1

ภาคผนวก ง

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0522.16(บ)/ 274

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

13 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. ประยุทธ์ ชูสอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวบังอร แอกทอง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แผนกวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา
ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะจัดเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือ
ที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย
ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยทางการบริหารการศึกษา
ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย
สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16(บ)/ 274

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

13 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. ธวัชชัย รัตตัญญู

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวบังอร แอกลง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แผนกวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา
ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะจัดเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือ
ที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย
ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาในองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัย
ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16(บ)/ 274

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

13 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายกู้เกียรติ มีพร้อม

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวบังอร แอกลง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา
ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะจัดเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือ
ที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย
ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรด
พิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับ
รายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16(บ)/ 274

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

13 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายประยงค์ มณีรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวบังอร แอกทอง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แผนกวิชาบริหาร การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะจัดเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือ ที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรด พิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับ รายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16(บ)/ 274

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

13 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางฉันทนา อติจรรยาบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวบังอร แอกทอง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แผนกวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา
ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะจัดเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือ
ที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย
ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย ได้โปรดพิจารณา
ตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียด
อื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร 0-2503-3566-7

ภาคผนวก จ

หนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0522.16(บ)/ 438

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

10 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวบังอร แอกทอง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการ มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดของท่าน ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร 0-2503-3566-7

ที่ พิเศษ/2552

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
จังหวัดนครราชสีมา นม 30000

16 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวบังอร แอกทอง พนักงานส่วนตำบล ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา ระดับ 5 สังกัด
องค์การบริหารส่วนตำบลตะขบ อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา
ในการนี้ ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดของท่าน ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการปรับปรุงรูปแบบ วิธีการและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้กรุณาช่วยแจกแบบสอบถามให้ผู้ปกครองเด็กเล็กใน
สังกัดของท่านและรวบรวมแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัย ภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2552 ตาม
รายละเอียดซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอท่านด้วยตนเอง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จาก
ท่านและขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

พีรวิชญ์ ผกาทอง

(นายพีรวิชญ์ ผกาทอง)

เจ้าพนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ชำนาญงาน

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. 08-1876-7896, 08-6469-4897

องค์การบริหารส่วนตำบลตะขบ

อำเภอปรางค์กู่

จังหวัดนครราชสีมา 30150

25 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/ผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้าพเจ้า นางสาวบังอร แอกทอง พนักงานส่วนตำบล ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ระดับ 5 สังกัด

องค์การบริหารส่วนตำบลตะขบ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันศึกษาระดับ

บัณฑิตศึกษา แผนกวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา

ในการนี้ ข้าพเจ้าจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยให้ผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กในสังกัดของท่านตอบแบบสอบถาม ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงขอความอนุเคราะห์ท่านในการแจก

แบบสอบถามให้แก่ผู้ปกครองเด็กเล็ก จำนวน 12 ชุด และกรณารวบรวมแบบสอบถามส่งคืน

ข้าพเจ้าทางไปรษณีย์ ภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2552 โดยข้าพเจ้าได้แนบซองจดหมายติดดวงตรา

ไปรษณียากรมาพร้อมนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณท่าน ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

บังอร แอกทอง

(นางสาวบังอร แอกทอง)

นักวิชาการศึกษา ระดับ 5

โทร. 08-0161-6166

ภาคผนวก จ

รายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ใช้เก็บข้อมูล

รายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ใช้เก็บข้อมูล

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล
  - 1.1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี
  - 1.2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองสรวง
  - 1.3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา
  - 1.4. ศูนย์พัฒนาเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลลำเพี้ยก
  - 1.5. ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านหัวโกรก
  - 1.6. ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านวังหมี่
  - 1.7. ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านสองคร
  - 1.8. ศูนย์พัฒนาเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ
  - 1.9. ศูนย์พัฒนาเด็กโรงเรียนบ้านโนนสง่า
  - 1.10. ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านหนองกุง
  - 1.11. ศูนย์พัฒนาเด็กลูกประคู้
  - 1.12. ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านประคู้
  - 1.13. ศูนย์พัฒนาเด็กสระสี่เหลี่ยม
  - 1.14. ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านบุเสมา-เสมาทอง
  - 1.15. ศูนย์พัฒนาเด็กหนองหญ้าขาว
  - 1.16. ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านหัวนาคำ
  - 1.17. ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านหนองยาง
  - 1.18. ศูนย์พัฒนาเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองงูเห่า

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล

- 2.1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองไข่น้ำ
- 2.2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหลักร้อย
- 2.3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง
- 2.4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลกลางดง
- 2.5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโนนสมบูรณ์
- 2.6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ่อปลาทอง
- 2.7. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสระตะเภา(ในหมู่บ้าน)
- 2.8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองสีแก้ว
- 2.9. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลพระทองคำ
- 2.10. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลพิมาย
- 2.11. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านด่านคนคบ
- 2.12. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองไม้ตาย
- 2.13. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสีดา
- 2.14. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองหัวฟาน
- 2.15. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองบัวลาย
- 2.16. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลจักราช
- 2.17. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดหนองหัวแรด
- 2.18. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลด่านเกวียน

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

Frequencies

[DataSet1] C:\Documents and Settings\XP\Desktop\datathesis.sav

Statistics

		อายุ	ระดับการศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อเดือน	สังกัดของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
N	Valid	385	385	385	385	385
	Missing	0	0	0	0	0

Frequency Table

อายุ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	น้อยกว่า 36 ปี	231	60.00	60.00	60.00
	36 - 50 ปี	128	33.25	33.25	93.25
	51 ปีขึ้นไป	26	6.75	6.75	100.00
	Total	385	100.00	100.00	

ระดับการศึกษา

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ประถมศึกษา	100	25.97	25.97	25.97
	มัธยมศึกษาตอนต้น	82	21.30	21.30	47.27
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	106	27.53	27.53	74.80
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ขึ้นไป	97	25.19	25.20	100.00
	Total	385	100.00	100.00	

อาชีพ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	52	13.51	13.51	13.51
	ธุรกิจส่วนตัว	57	14.81	14.80	28.31
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	172	44.68	44.68	72.99
	พนักงานบริษัท	59	15.32	15.32	88.31
	งานบ้าน	45	11.69	11.69	100.00
	Total	385	100.00	100.00	

รายได้ต่อเดือน

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน	74	19.22	19.22	19.22
3,000 - 5,000 บาทต่อเดือน	137	35.58	35.58	54.80
5,001 - 8,000 บาทต่อเดือน	98	25.45	25.46	80.26
8,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป	76	19.74	19.74	100.00
Total	385	100.00	100.00	

สังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid เทศบาล	197	51.17	51.17	51.17
องค์การบริหารส่วนตำบล	188	48.83	48.83	100.00
Total	385	100.00	100.00	

Frequencies

[DataSet1] C:\Documents and Settings\XP\Desktop\datathesis.sav

Statistics				
	N		Mean	Std. Deviation
	Valid	Missing		
ข้อ 1	385	0	3.64	0.87
ข้อ 2	385	0	3.52	0.86
ข้อ 3	385	0	3.49	0.89
ข้อ 4	385	0	3.67	0.87
ข้อ 5	385	0	3.57	0.93
ค้นหาปัญหา	385	0	3.58	0.71
ข้อ 6	385	0	3.36	0.89
ข้อ 7	385	0	3.42	0.90
ข้อ 8	385	0	3.54	0.93
ข้อ 9	385	0	3.54	0.88
ข้อ 10	385	0	3.48	0.98
ข้อ 11	385	0	3.41	0.92
ข้อ 12	385	0	3.35	0.98
ข้อ 13	385	0	3.41	0.98
ข้อ 14	385	0	3.61	0.93
ข้อ 15	385	0	3.81	0.94
การวางแผน	385	0	3.49	0.71
ข้อ 16	385	0	3.54	0.90
ข้อ 17	385	0	3.53	1.01
ข้อ 18	385	0	3.66	0.86
ข้อ 19	385	0	3.79	0.86
ข้อ 20	385	0	4.02	0.91
ข้อ 21	385	0	3.57	0.96
ข้อ 22	385	0	3.57	0.95
ข้อ 23	385	0	3.32	0.99
ข้อ 24	385	0	3.63	0.95
การดำเนินกิจกรรม	385	0	3.63	0.68
ข้อ 25	385	0	3.50	0.88
ข้อ 26	385	0	3.44	0.93
ข้อ 27	385	0	3.64	0.93
ข้อ 28	385	0	3.66	0.94
ข้อ 29	385	0	3.51	0.93
การประเมินผล	385	0	3.55	0.75
รวมทุกด้าน	385	0	3.56	0.64

Oneway

[DataSet1] C:\Documents and Settings\XP\Desktop\dataathesis.sav

Descriptives

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
ค้นหาปัญหา	น้อยกว่า 36 ปี	3.65	0.70	0.05	3.56	3.74	1.40	5.00
	36 - 50 ปี	3.52	0.72	0.06	3.39	3.65	1.00	5.00
	51 ปีขึ้นไป	3.24	0.62	0.12	2.99	3.49	2.20	4.40
	Total	385	3.58	0.71	0.04	3.51	3.65	1.00
การวางแผน	น้อยกว่า 36 ปี	3.54	0.72	0.05	3.45	3.63	1.20	5.00
	36 - 50 ปี	3.48	0.70	0.06	3.36	3.60	1.20	5.00
	51 ปีขึ้นไป	3.17	0.66	0.13	2.90	3.44	2.00	4.10
	Total	385	3.49	0.71	0.04	3.42	3.57	1.20
การดำเนินกิจกรรม	น้อยกว่า 36 ปี	3.68	0.66	0.04	3.60	3.77	1.89	5.00
	36 - 50 ปี	3.58	0.69	0.06	3.46	3.70	1.11	5.00
	51 ปีขึ้นไป	3.35	0.72	0.14	3.06	3.64	1.56	4.33
	Total	385	3.63	0.68	0.03	3.56	3.69	1.11
การประเมินผล	น้อยกว่า 36 ปี	3.60	0.72	0.05	3.51	3.70	1.00	5.00
	36 - 50 ปี	3.52	0.77	0.07	3.38	3.65	1.00	5.00
	51 ปีขึ้นไป	3.25	0.84	0.16	2.91	3.58	1.60	4.40
	Total	385	3.55	0.75	0.04	3.47	3.62	1.00
รวมทุกด้าน	น้อยกว่า 36 ปี	3.62	0.63	0.04	3.54	3.70	1.50	5.00
	36 - 50 ปี	3.52	0.65	0.06	3.41	3.64	1.47	5.00
	51 ปีขึ้นไป	3.25	0.61	0.12	3.00	3.50	2.05	4.20
	Total	385	3.56	0.64	0.03	3.50	3.63	1.47

ANOVA

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ค่าน้ำยุงทา	Between Groups	2	2.33	4.68	0.01
	Within Groups	382	0.50		
	Total	384			
การวางแผน	Between Groups	2	1.62	3.20	0.04
	Within Groups	382	0.50		
	Total	384			
การดำเนินกิจกรรม	Between Groups	2	1.48	3.26	0.04
	Within Groups	382	0.45		
	Total	384			
การประเมินผล	Between Groups	2	1.58	2.83	0.06
	Within Groups	382	0.56		
	Total	384			
รวมทุกด้าน	Between Groups	2	1.72	4.26	0.01
	Within Groups	382	0.40		
	Total	384			

Post Hoc Tests

Multiple Comparisons

LSD

Dependent Variable	(I) ภาว	(J) ภาว	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
ส่วนพิศุทท	นอทยกว่า 36 ฝ	36 - 50 ฝ	.13077	.07773	.093	-.0221	.2836
		51 ฝซึนไป	.41262*	.14593	.005	.1257	.6995
	36 - 50 ฝ	นอทยกว่า 36 ฝ	-.13077	.07773	.093	-.2836	.0221
		51 ฝซึนไป	.28185	.15175	.064	-.0165	.5802
	51 ฝซึนไป	นอทยกว่า 36 ฝ	-.41262*	.14593	.005	-.6995	-.1257
		36 - 50 ฝ	-.28185	.15175	.064	-.5802	.0165
การวางแผน	นอทยกว่า 36 ฝ	36 - 50 ฝ	.06040	.07826	.441	-.0935	.2143
		51 ฝซึนไป	.36930*	.14691	.012	.0804	.6582
	36 - 50 ฝ	นอทยกว่า 36 ฝ	-.06040	.07826	.441	-.2143	.0935
		51 ฝซึนไป	.30889*	.15278	.044	.0085	.6093
	51 ฝซึนไป	นอทยกว่า 36 ฝ	-.36930*	.14691	.012	-.6582	-.0804
		36 - 50 ฝ	-.30889*	.15278	.044	-.6093	-.0085
การคานันนถึกรรม	นอทยกว่า 36 ฝ	36 - 50 ฝ	.10172	.07422	.171	-.0442	.2477
		51 ฝซึนไป	.33115*	.13934	.018	.0572	.6051
	36 - 50 ฝ	นอทยกว่า 36 ฝ	-.10172	.07422	.171	-.2477	.0442
		51 ฝซึนไป	.22943	.14490	.114	-.0555	.5143
	51 ฝซึนไป	นอทยกว่า 36 ฝ	-.33115*	.13934	.018	-.6051	-.0572
		36 - 50 ฝ	-.22943	.14490	.114	-.5143	.0555

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Multiple Comparisons

LSD

Dependent Variable	(I) Group	(J) Group	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
การประเมินผล	กลุ่ม 36 ปี	36 - 50 ปี	.08454	.08229	.305	-.0772	.2463
		51 ปีขึ้นไป	.35558*	.15448	.022	.0518	.6593
	36 - 50 ปี	กลุ่ม 36 ปี	-.08454	.08229	.305	-.2463	.0772
		51 ปีขึ้นไป	.27103	.16064	.092	-.0448	.5869
	51 ปีขึ้นไป	กลุ่ม 36 ปี	-.35558*	.15448	.022	-.6593	-.0518
		36 - 50 ปี	-.27103	.16064	.092	-.5869	.0448
รวมทุกค่า	กลุ่ม 36 ปี	36 - 50 ปี	.09436	.06988	.178	-.0430	.2317
		51 ปีขึ้นไป	.36716*	.13118	.005	.1092	.6251
	36 - 50 ปี	กลุ่ม 36 ปี	-.09436	.06988	.178	-.2317	.0430
		51 ปีขึ้นไป	.27280*	.13641	.046	.0046	.5410
	51 ปีขึ้นไป	กลุ่ม 36 ปี	-.36716*	.13118	.005	-.6251	-.1092
		36 - 50 ปี	-.27280*	.13641	.046	-.5410	-.0046

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Oneway

[DataSet1] C:\Documents and Settings\XPI\Desktop\dataathesis.sav

Descriptives

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
ค่านาปีญหา								
ประภณศีกษา	100	3.33	0.69	0.07	3.19	3.47	1.00	4.80
มัธยมศีกษาคอนต้น	82	3.62	0.75	0.08	3.45	3.78	1.40	5.00
มัธยมศีกษาคอนปลายหรือ เชียมเท่า	106	3.62	0.64	0.06	3.49	3.74	2.00	5.00
อนปรียญาหรือเชียมเท่า ชีนไป	97	3.77	0.71	0.07	3.62	3.91	1.40	5.00
Total	385	3.58	0.71	0.04	3.51	3.65	1.00	5.00
การวางแผน								
ประภณศีกษา	100	3.31	0.67	0.07	3.18	3.45	1.20	4.70
มัธยมศีกษาคอนต้น	82	3.51	0.76	0.08	3.35	3.68	1.30	4.90
มัธยมศีกษาคอนปลายหรือ เชียมเท่า	106	3.52	0.68	0.07	3.39	3.65	1.90	5.00
อนปรียญาหรือเชียมเท่า ชีนไป	97	3.64	0.73	0.07	3.49	3.79	1.20	5.00
Total	385	3.49	0.71	0.04	3.42	3.57	1.20	5.00
การดำเนนกิจกรรม								
ประภณศีกษา	100	3.40	0.66	0.07	3.27	3.53	1.56	4.67
มัธยมศีกษาคอนต้น	82	3.66	0.71	0.08	3.50	3.82	1.11	5.00
มัธยมศีกษาคอนปลายหรือ เชียมเท่า	106	3.65	0.67	0.06	3.52	3.78	2.33	5.00
อนปรียญาหรือเชียมเท่า ชีนไป	97	3.80	0.63	0.06	3.67	3.92	2.33	5.00
Total	385	3.63	0.68	0.03	3.56	3.69	1.11	5.00

Descriptives

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
การประเมินผล								
ประถมศึกษา	100	3.33	0.75	0.08	3.18	3.48	1.00	5.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	82	3.50	0.78	0.09	3.33	3.67	1.00	5.00
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	106	3.63	0.68	0.07	3.50	3.76	2.40	5.00
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ขึ้นไป	97	3.73	0.75	0.08	3.58	3.88	1.00	5.00
Total	385	3.55	0.75	0.04	3.47	3.62	1.00	5.00
รวมทุกด้าน								
ประถมศึกษา	100	3.34	0.59	0.06	3.23	3.46	1.47	4.49
มัธยมศึกษาตอนต้น	82	3.57	0.70	0.08	3.42	3.73	1.50	4.92
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	106	3.60	0.60	0.06	3.49	3.72	2.31	5.00
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ขึ้นไป	97	3.73	0.63	0.06	3.61	3.86	1.89	5.00
Total	385	3.56	0.64	0.03	3.50	3.63	1.47	5.00

ANOVA

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ค้นหาปัญหา	Between Groups	3	3.33	6.87	0.00
	Within Groups	381	0.48		
	Total	384			
การวางแผน	Between Groups	3	1.81	3.63	0.01
	Within Groups	381	0.50		
	Total	384			
การดำเนินงานกิจกรรม	Between Groups	3	2.66	6.01	0.00
	Within Groups	381	0.44		
	Total	384			
การประเมินผล	Between Groups	3	3.01	5.53	0.00
	Within Groups	381	0.54		
	Total	384			
รวมทุกด้าน	Between Groups	3	2.62	6.69	0.00
	Within Groups	381	0.39		
	Total	384			

Post Hoc Tests

Multiple Comparisons

LSD

Dependent Variable	(I) ระดับการศึกษา	(J) ระดับศึกษาตอนต้น	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
ค้นหาปัญหา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	-.28907 [*]	.10375	.006	-.4931	-.0851
		มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	-.28898 [*]	.09708	.003	-.4799	-.0981
	มัธยมศึกษาตอนต้น	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ขึ้นไป	-.43901 [*]	.09924	.000	-.6341	-.2439
		ประถมศึกษา	.28907 [*]	.10375	.006	.0851	.4931
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ขึ้นไป	.00009	.10241	.999	-.2013	.2015
		อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ขึ้นไป	-.14994	.10447	.152	-.3553	.0555
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	ประถมศึกษา	.28898 [*]	.09708	.003	.0981	.4799
		มัธยมศึกษาตอนต้น	-.00009	.10241	.999	-.2015	.2013
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ขึ้นไป	ประถมศึกษา	-.15003	.09785	.126	-.3424	.0424
		มัธยมศึกษาตอนต้น	.43901 [*]	.09924	.000	.2439	.6341
การวางแผน	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	.14994	.10447	.152	-.0555	.3553
		มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	.15003	.09785	.126	-.0424	.3424
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	-.20020	.10534	.058	-.4073	.0069
		มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	-.20498 [*]	.09857	.038	-.3988	-.0112
	มัธยมศึกษาตอนต้น	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ขึ้นไป	-.32718 [*]	.10076	.001	-.5253	-.1291
		ประถมศึกษา	.20020	.10534	.058	-.0069	.4073
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ขึ้นไป	-.00479	.10399	.963	-.2092	.1997
		อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ขึ้นไป	-.12698	.10607	.232	-.3355	.0816
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	ประถมศึกษา	.20498 [*]	.09857	.038	.0112	.3988
		มัธยมศึกษาตอนต้น	.00479	.10399	.963	-.1997	.2092

* . The mean difference is significant at the 0.05 level.

Multiple Comparisons

Dependent Variable	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval		
				Lower Bound	Upper Bound	
การดำเนินงาน	(I) วุฒิการศึกษาสูงสุด (J) วุฒิการศึกษาสูงสุด					
	มัธยมศึกษาตอนปลาย... มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	.12219	.09935	.219	.0731	
	อุดมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น	.32718	.10076	.001	.1291	
	มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	.12698	.10607	.232	.3355	
	การดำเนินงาน	มัธยมศึกษาตอนต้น	.12219	.09935	.219	.3175
		มัธยมศึกษาตอนต้น	-.25791	.09903	.010	-.0632
		มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	-.24656	.09266	.008	-.0644
		มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	-.39392	.09473	.000	-.2077
	การดำเนินงาน	มัธยมศึกษา	.25791	.09903	.010	.0632
		มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	.01135	.09775	.908	.2036
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า		-.13600	.09971	.173	-.0601	
มัธยมศึกษา		.24656	.09266	.008	.0644	
การดำเนินงาน	มัธยมศึกษาตอนต้น	-.01135	.09775	.908	.1809	
	มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	-.14736	.09340	.115	-.0363	
	มัธยมศึกษา	.39392	.09473	.000	.2077	
	มัธยมศึกษาตอนต้น	.13600	.09971	.173	-.0601	
การประเมินผล	มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า	.14736	.09340	.115	-.0363	
	มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	-.17644	.10986	.109	-.3924	
	มัธยมศึกษาตอนต้น	-.30796	.10280	.003	-.5101	
	มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	-.40184	.10509	.000	-.6085	
การประเมินผล	มัธยมศึกษา	.17644	.10986	.109	-.0396	
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	-.13152	.10845	.226	-.3448	
	มัธยมศึกษาตอนต้น	-.22540	.11062	.042	-.4429	
	มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	.30796	.10280	.003	.1058	
การประเมินผล	มัธยมศึกษา	.13152	.10845	.226	-.0817	
	มัธยมศึกษาตอนต้น				.3448	

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Multiple Comparisons

Dependent Variable	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
				Lower Bound	Upper Bound
การประเมินผล (I) วัตถุประสงค์ของผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้หรือเทียบเท่า	(J) วัตถุประสงค์ของผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	.10361	.366	-.2976	.1098
	ประถมศึกษาตอนต้น	.10509	.000	.1952	.6085
	มัธยมศึกษาตอนต้น	.11062	.042	.0079	.4429
รวมทุกด้าน ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	.10361	.366	-.1098	.2976
	มัธยมศึกษาตอนต้น	.09323	.014	-.4142	-.0476
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	.08724	.003	-.4336	-.0906
มัธยมศึกษาตอนต้น	การเรียนรู้	.08918	.000	-.5658	-.2151
	ประถมศึกษา	.09323	.014	.0476	.4142
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	.09203	.735	-.2122	.1497
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	การเรียนรู้	.09387	.090	-.3442	.0250
	ประถมศึกษา	.08724	.003	.0906	.4336
	มัธยมศึกษาตอนต้น	.09203	.735	-.1497	.2122
การเรียนรู้หรือเทียบเท่า	ประถมศึกษา	.08793	.145	-.3012	.0445
	มัธยมศึกษา	.08918	.000	.2151	.5658
	มัธยมศึกษาตอนต้น	.09387	.090	-.0250	.3442
การเรียนรู้หรือเทียบเท่า	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	.08793	.145	-.0445	.3012

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Oneway

[DataSet1] C:\Documents and Settings\XP\Desktop\data\thesis.sav

Descriptives

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
ค้นหาปัญหา	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	3.94	0.60	0.08	3.77	4.11	1.80	5.00
	ธุรกิจส่วนตัว	3.37	0.86	0.11	3.14	3.60	1.40	5.00
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	3.53	0.69	0.05	3.42	3.63	1.00	5.00
	พนักงานบริษัท	3.71	0.63	0.08	3.54	3.87	2.00	5.00
	งานบ้าน	3.46	0.66	0.10	3.26	3.66	1.80	4.80
Total	385	3.58	0.71	0.04	3.51	3.65	1.00	5.00
การวางแผน	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	3.79	0.68	0.09	3.60	3.98	2.00	5.00
	ธุรกิจส่วนตัว	3.25	0.92	0.12	3.00	3.49	1.20	5.00
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	3.53	0.63	0.05	3.43	3.62	1.20	5.00
	พนักงานบริษัท	3.55	0.61	0.08	3.39	3.71	2.00	5.00
	งานบ้าน	3.26	0.73	0.11	3.04	3.48	1.50	4.90
Total	385	3.49	0.71	0.04	3.42	3.57	1.20	5.00
การดำเนินงานกิจกรรม	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	3.91	0.59	0.08	3.74	4.07	2.89	5.00
	ธุรกิจส่วนตัว	3.47	0.84	0.11	3.24	3.69	1.11	5.00
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	3.65	0.64	0.05	3.55	3.74	1.56	5.00
	พนักงานบริษัท	3.65	0.60	0.08	3.49	3.80	2.33	4.78
	งานบ้าน	3.39	0.69	0.10	3.18	3.60	2.33	5.00
Total	385	3.63	0.68	0.03	3.56	3.69	1.11	5.00

Descriptives

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
การประเมินผล								
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	52	3.85	0.62	0.09	3.67	4.02	2.60	5.00
ธุรกิจส่วนตัว	57	3.43	0.97	0.13	3.18	3.69	1.00	5.00
เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	172	3.55	0.71	0.05	3.45	3.66	1.40	5.00
พนักงานบริษัท	59	3.61	0.57	0.07	3.46	3.76	2.40	5.00
งานบ้าน	45	3.26	0.81	0.12	3.02	3.51	1.00	5.00
Total	385	3.55	0.75	0.04	3.47	3.62	1.00	5.00
รวมทุกด้าน								
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	52	3.87	0.56	0.08	3.72	4.03	2.66	5.00
ธุรกิจส่วนตัว	57	3.38	0.83	0.11	3.16	3.60	1.50	5.00
เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	172	3.56	0.59	0.04	3.48	3.65	1.47	5.00
พนักงานบริษัท	59	3.63	0.54	0.07	3.49	3.77	2.31	4.69
งานบ้าน	45	3.34	0.64	0.09	3.15	3.54	2.13	4.92
Total	385	3.56	0.64	0.03	3.50	3.63	1.47	5.00

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ส่วนข้อมูล	Between Groups	11.16	4	2.79	5.78	0.00
	Within Groups	183.60	380	0.48		
	Total	194.76	384			
การวางแผน	Between Groups	10.97	4	2.74	5.64	0.00
	Within Groups	184.94	380	0.49		
	Total	195.91	384			
การดำเนินงานกิจกรรม	Between Groups	8.20	4	2.05	4.64	0.00
	Within Groups	168.09	380	0.44		
	Total	176.29	384			
การประเมินผล	Between Groups	9.30	4	2.33	4.27	0.00
	Within Groups	206.88	380	0.54		
	Total	216.18	384			
รวมทุกด้าน	Between Groups	9.29	4	2.32	5.97	0.00
	Within Groups	147.76	380	0.39		
	Total	157.05	384			

Post Hoc Tests

Multiple Comparisons

Dependent Variable	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
				Lower Bound	Upper Bound
ค้นหาปัญหา	(I) ภาครัฐหรือรัฐวิสาหกิจ				
	(J) ภาครัฐหรือรัฐวิสาหกิจ	.56653	.13330	.3044	.8286
	ธุรกิจส่วนตัว	.41055	.11000	.1943	.6268
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	.23338	.13221	-.0266	.4933
ธุรกิจส่วนตัว	พนักงานบริษัท	.47624	.14152	.1980	.7545
	งานบ้าน	-.56653	.13330	-.8286	-.3044
	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	-.15598	.10623	-.3649	.0529
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	-.33315	.12909	-.5870	-.0793
เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	พนักงานบริษัท	-.09029	.13861	-.3628	.1822
	งานบ้าน	-.41055	.11000	-.6268	-.1943
	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	.15598	.10623	-.0529	.3649
	ธุรกิจส่วนตัว	-.17718	.10487	-.3834	.0290
พนักงานบริษัท	งานบ้าน	.06568	.11639	-.1632	.2945
	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	-.23338	.13221	-.4933	.0266
	ธุรกิจส่วนตัว	.33315	.12909	.0793	.5870
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	.17718	.10487	-.0290	.3834
งานบ้าน	พนักงานบริษัท	.24286	.13757	-.0276	.5134
	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	-.47624	.14152	-.7545	-.1980
	ธุรกิจส่วนตัว	.09029	.13861	-.1822	.3628
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	-.06568	.11639	-.2945	.1632
		-.24286	.13757	-.5134	.0276

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Multiple Comparisons

LSD

Dependent Variable	(I) อาชีพหนังสือ	(J) อาชีพหนังสือ	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
การวางแผน	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว	.54862	.13378	.000	.2856	.8117
		เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	.26749	.11040	.016	.0504	.4846
		พนักงานบริษัท	.24677	.13270	.064	-.0141	.5077
		งานบ้าน	.53201	.14204	.000	.2527	.8113
	ธุรกิจส่วนตัว	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	-.54862	.13378	.000	-.8117	-.2856
		เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	-.28113	.10662	.009	-.4908	-.0715
		พนักงานบริษัท	-.30184	.12957	.020	-.5566	-.0471
		งานบ้าน	-.01661	.13912	.905	-.2901	.2569
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	-.26749	.11040	.016	-.4846	-.0504
		ธุรกิจส่วนตัว	.28113	.10662	.009	.0715	.4908
		พนักงานบริษัท	-.02071	.10525	.844	-.2277	.1862
		งานบ้าน	.26452	.11681	.024	.0348	.4942
พนักงานบริษัท	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	-.24677	.13270	.064	-.5077	.0141	
	ธุรกิจส่วนตัว	.30184	.12957	.020	.0471	.5566	
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	.02071	.10525	.844	-.1862	.2277	
	งานบ้าน	.28524	.13807	.040	.0138	.5567	
งานบ้าน	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	-.53201	.14204	.000	-.8113	-.2527	
	ธุรกิจส่วนตัว	.01661	.13912	.905	-.2569	.2901	
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	-.26452	.11681	.024	-.4942	-.0348	
	พนักงานบริษัท	-.28524	.13807	.040	-.5567	-.0138	
การดำเนินงาน	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	.44223	.12754	.001	.1915	.6930	
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	.26148	.10525	.013	.0545	.4684	
	พนักงานบริษัท	.26029	.12651	.040	.0115	.5090	
	งานบ้าน	.51800	.13541	.000	.2517	.7842	

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Multiple Comparisons

Dependent Variable	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval		
				Lower Bound	Upper Bound	
การดำเนินงาน (I) อธิบดี ธุรกิจส่วนตัว	(J) อธิบดี รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	.12754	.001	-.6930	-.1915	
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	.10165	.076	-.3806	.0191	
	พนักงานบริษัท	.12352	.142	-.4248	.0609	
	งานบ้าน	.13263	.568	-.1850	.3365	
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	.10525	.013	-.4684	-.0545
		ธุรกิจส่วนตัว	.10165	.076	-.0191	.3806
		พนักงานบริษัท	.10034	.991	-.1985	.1961
		งานบ้าน	.11136	.022	.0376	.4755
	พนักงานบริษัท	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	.12651	.040	-.5090	-.0115
		ธุรกิจส่วนตัว	.12352	.142	-.0609	.4248
		เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	.10034	.991	-.1961	.1985
		งานบ้าน	.13163	.051	-.0011	.5165
งานบ้าน	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	.13541	.000	-.7842	-.2517	
	ธุรกิจส่วนตัว	.13263	.568	-.3365	.1850	
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	.11136	.022	-.4755	-.0376	
	พนักงานบริษัท	.13163	.051	-.5165	.0011	
การประเมินผล รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว	.14150	.004	.1364	.6928	
	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	.11677	.013	.0631	.5223	
	พนักงานบริษัท	.14035	.093	-.0400	.5119	
	งานบ้าน	.15023	.000	.2886	.8793	
	ธุรกิจส่วนตัว	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	.14150	.004	-.6928	-.1364
		เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	.11277	.280	-.3436	.0998
		พนักงานบริษัท	.13704	.193	-.4480	.0909
		งานบ้าน	.14714	.250	-.1199	.4587

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Multiple Comparisons

Dependent Variable	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval			
				Lower Bound	Upper Bound		
LSD	(I) ภาษีพหุผล เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	(J) ภาษีพหุผล					
		ธุรกิจส่วนตัว	-.29267*	.11677	.013	-.5223	-.0631
		พนักงานบริษัท	.12191	.11277	.280	-.0998	.3436
		งานบ้าน	-.05668	.11132	.611	-.2756	.1622
		รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	.29127*	.12355	.019	.0483	.5342
		ธุรกิจส่วนตัว	-.23598	.14035	.093	-.5119	.0400
	พนักงานบริษัท	ธุรกิจส่วนตัว	.17859	.13704	.193	-.0909	.4480
		เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	.05668	.11132	.611	-.1622	.2756
		งานบ้าน	.34795*	.14603	.018	.0608	.6351
		รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	-.58393*	.15023	.000	-.8793	-.2886
		ธุรกิจส่วนตัว	-.16936	.14714	.250	-.4587	.1199
		เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	-.29127*	.12355	.019	-.5342	-.0483
รวมทุกด้าน	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	พนักงานบริษัท	-.34795*	.14603	.018	-.6351	-.0608
		ธุรกิจส่วนตัว	.49299*	.11958	.000	.2579	.7281
		เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	.30805*	.09868	.002	.1140	.5021
		พนักงานบริษัท	.24410*	.11861	.040	.0109	.4773
		งานบ้าน	.52754*	.12696	.000	.2779	.7772
		รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	-.49299*	.11958	.000	-.7281	-.2579
	ธุรกิจส่วนตัว	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	-.18494	.09530	.053	-.3723	.0024
		พนักงานบริษัท	-.24888*	.11581	.032	-.4766	-.0212
		งานบ้าน	.03455	.12435	.781	-.2099	.2791
		รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	-.30805*	.09868	.002	-.5021	-.1140
		ธุรกิจส่วนตัว	.18494	.09530	.053	-.0024	.3723
		พนักงานบริษัท	-.06394	.09408	.497	-.2489	.1210
เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	งานบ้าน	.21950*	.10441	.036	.0142	.4248	

* The mean difference is significant at the 0.05 level.

Multiple Comparisons

Dependent Variable	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
				Lower Bound	Upper Bound
รวมทุกด้าน	(I) อาชีพหลัก	.11861	.040	-.4773	-.0109
	(J) อาชีพหลัก	.11581	.032	.0212	.4766
	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	.09408	.497	-.1210	.2489
	ธุรกิจส่วนตัว	.12342	.022	.0408	.5261
พนักงานบริษัท	เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป	.12696	.000	-.7772	-.2779
	งานบ้าน	.12435	.781	-.2791	.2099
	รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	.10441	.036	-.4248	-.0142
	ธุรกิจส่วนตัว	.12342	.022	-.5261	-.0408

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Oneway

[DataSet1] C:\Documents and Settings\XP\Desktop\dataathesis.sav

Descriptives

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
ค้นหาปัญหา	74	3.52	0.63	0.07	3.37	3.66	1.40	4.80
	137	3.48	0.78	0.07	3.35	3.61	1.00	5.00
	98	3.71	0.63	0.06	3.59	3.84	2.00	5.00
	76	3.64	0.75	0.09	3.47	3.81	1.40	5.00
Total	385	3.58	0.71	0.04	3.51	3.65	1.00	5.00
การวางแผน	74	3.50	0.68	0.08	3.34	3.66	1.90	4.80
	137	3.40	0.71	0.06	3.28	3.52	1.20	5.00
	98	3.58	0.68	0.07	3.44	3.71	1.30	5.00
	76	3.54	0.79	0.09	3.36	3.72	1.20	5.00
Total	385	3.49	0.71	0.04	3.42	3.57	1.20	5.00
การดำเนินกิจกรรม	74	3.58	0.69	0.08	3.42	3.74	1.56	4.89
	137	3.53	0.68	0.06	3.41	3.64	1.22	5.00
	98	3.72	0.69	0.07	3.58	3.85	1.11	5.00
	76	3.73	0.62	0.07	3.59	3.87	2.33	5.00
Total	385	3.63	0.68	0.03	3.56	3.69	1.11	5.00

Descriptives

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
การประเมินผล								
ต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน	74	3.48	0.72	0.08	3.31	3.64	1.60	5.00
3,000 - 5,000 บาทต่อเดือน	137	3.45	0.81	0.07	3.31	3.59	1.00	5.00
5,001 - 8,000 บาทต่อเดือน	98	3.65	0.65	0.07	3.52	3.78	1.80	5.00
8,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป	76	3.67	0.76	0.09	3.49	3.84	1.00	5.00
Total	385	3.55	0.75	0.04	3.47	3.62	1.00	5.00
รวมทุกด้าน								
ต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน	74	3.52	0.59	0.07	3.38	3.65	2.13	4.57
3,000 - 5,000 บาทต่อเดือน	137	3.47	0.67	0.06	3.35	3.58	1.47	5.00
5,001 - 8,000 บาทต่อเดือน	98	3.67	0.61	0.06	3.54	3.79	1.65	4.94
8,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป	76	3.64	0.65	0.08	3.50	3.79	1.89	5.00
Total	385	3.56	0.64	0.03	3.50	3.63	1.47	5.00

ANOVA

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ค่าน้ำยูกา	Between Groups	3	1.22	2.43	0.06
	Within Groups	381	0.50		
	Total	384			
การวางแผน	Between Groups	3	0.66	1.29	0.28
	Within Groups	381	0.51		
	Total	384			
การดำเนินงานกิจกรรม	Between Groups	3	1.02	2.25	0.08
	Within Groups	381	0.45		
	Total	384			
การประเมินผล	Between Groups	3	1.27	2.28	0.08
	Within Groups	381	0.56		
	Total	384			
รวมทั้งด้าน	Between Groups	3	0.99	2.44	0.06
	Within Groups	381	0.40		
	Total	384			

T-Test

[DataSet1] C:\Documents and Settings\XP\Desktop\datathesis.sav

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
ต้นทุเรียน	0.04	0.84	0.11	383	0.91	0.01	0.07	-0.13	0.15
การวางแผน	1.03	0.31	-0.69	383	0.49	-0.05	0.07	-0.19	0.09
การดำเนินงานกิจกรรม	4.06	0.04	-0.35	383	0.73	-0.02	0.07	-0.16	0.11
การประเมินผล	0.61	0.43	-0.74	383	0.46	-0.06	0.08	-0.21	0.09
รวมทุกด้าน	0.00	1.00	-0.47	383	0.64	-0.03	0.07	-0.16	0.10
			-0.47	383	0.64	-0.03	0.07	-0.16	0.10

Multiple Response

[DataSet1] C:\Documents and Settings\XP\Desktop\datathesis.sav

Case Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
\$problem_analysis a	368	95.58%	17	4.42%	385	100.00%
\$planning a	369	95.84%	16	4.16%	385	100.00%
\$operation a	371	96.36%	14	3.64%	385	100.00%
\$evaluation a	370	96.10%	15	3.90%	385	100.00%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

\$problem_analysis Frequencies

		Responses		Percent of Cases
		N	Percent	
ต้องการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา a	ตอน 2-1-1	316	64.89%	85.87%
	ตอน 2-1-2	171	35.11%	46.47%
Total		487	100.00%	132.34%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

\$planning Frequencies

		Responses		Percent of Cases
		N	Percent	
ต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผน a	ตอน 2-2-1	277	49.11%	75.07%
	ตอน 2-2-2	173	30.68%	46.88%
	ตอน 2-2-3	114	20.21%	30.89%
Total		564	100.00%	152.85%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

\$operation Frequencies

		Responses		Percent of Cases
		N	Percent	
ต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม a	ตอน 2-3-1	271	28.05%	73.05%
	ตอน 2-3-2	104	10.77%	28.03%
	ตอน 2-3-3	174	18.01%	46.90%
	ตอน 2-3-4	167	17.29%	45.01%
	ตอน 2-3-5	127	13.15%	34.23%
	ตอน 2-3-6	123	12.73%	33.15%
Total		966	100.00%	260.38%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

\$operation Frequencies

	Responses		Percent of Cases
	N	Percent	
ต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ^a ตอน 2-3-6	123	12.73%	33.15%
Total	966	100.00%	260.38%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

\$evaluation Frequencies

	Responses		Percent of Cases	
	N	Percent		
ต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ^a	ตอน 2-4-1	132	15.90%	35.68%
	ตอน 2-4-2	203	24.46%	54.86%
	ตอน 2-4-3	260	31.33%	70.27%
	ตอน 2-4-4	104	12.53%	28.11%
	ตอน 2-4-5	131	15.78%	35.41%
Total	830	100.00%	224.32%	

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวบังอร แอกทอง
วัน เดือน ปีเกิด	1 พฤศจิกายน 2524
สถานที่เกิด	อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
ประวัติการศึกษา	วท.บ. (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2546
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลตะขบ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดนครราชสีมา
ตำแหน่ง	นักวิชาการศึกษา ระดับ 5